

2009/94-5

Gränspendlingens effekter på det kommunala utjämningsystemet

MISSIV

DATUM
2010-05-26
ERT DATUM
2009-04-19

DIARIENR
2009/94-5
ER BETECKNING

Utjämningskommittén.08
Finansdepartementet
103 33 Stockholm

**Uppdrag att beskriva och analysera effekterna på
utjämningsystemet av arbetspendlingen mellan Sverige,
Danmark, Finland och Norge**

Utjämningskommittén.08 gav den 16 april 2009 Statskontoret i uppdrag att beskriva och analysera effekterna på utjämningsystemet av att personer som bor i ett land har arbetsinkomster i ett annat land. Uppdraget avser konsekvenserna av arbetspendlingen mellan Sverige, Danmark, Finland och Norge.

Uppdraget ska avrapporteras i form av en promemoria. Avsikten är att denna promemoria ska kunna fungera som ett underlag för kommitténs fortsatta överväganden i den aktuella frågan.

Statskontoret överlämnar härmed promemorian *Gränspendlingens effekter på det kommunala utjämningsystemet*.

Generaldirektör Yvonne Gustafsson har beslutat i detta ärende. Utredare Anders Folkesson, utredare Viveka Karlestrand och organisationsdirektör Leif Lundberg, föredragande, var närvarande vid den slutliga handläggningen.

Yvonne Gustafsson

Leif Lundberg

Innehåll

	Sammanfattning	3
1	Inledning	5
2	Regler för inkomster intjänade i ett annat nordiskt land	9
2.1	Det nordiska skatteavtalet	9
2.2	Gränsgångaravtalet	9
2.3	Skatteavtalet mellan Sverige och Danmark	9
3	Arbetspendlingens omfattning	13
3.1	Antalet personer som arbetspendlar	13
3.2	Lönesummor	14
3.3	Personer som omfattas av gränsgångaravtal	16
3.4	Arbetspendlare som arbetar i offentlig sektor	16
4	Arbetspendlingens påverkan på utjämningsystemet	17
4.1	Utgångspunkter	17
4.2	Vilka delar i utjämningsystemet påverkas?	17
4.3	Inkomstutjämningsmetoden	18
4.3.1	En alternativ fördelningsmetod	18
4.3.2	Utfallet av den alternativa fördelningen	20
4.4	Kostnadsutjämningsmetoden	21
4.4.1	Förskoleverksamhet och skolbarnomsorg	23
4.4.2	Individ- och familjeomsorg	24
4.4.3	Lönestruktur	25
4.4.4	Kollektivtrafik	26
4.4.5	Hälso- och sjukvård	28
4.4.6	Pendlingens samlade påverkan på kostnadsutjämningsmetoden	29
4.5	Arbetspendlingens samlade påverkan på utjämningsystemet	31
5	Avslutande kommentarer	35
Bilagor		
1	Metodbeskrivning	39
2	Effekterna av arbetspendlingen på den kommunalekonomiska utjämningsmetoden för kommuner och landsting, utjämningsåret 2009	43

Sammanfattning

Statskontoret har haft i uppdrag av Utjämningskommittén.08 att beskriva och analysera effekterna på utjämningsystemet av att personer som bor i Sverige har löneinkomster i Danmark, Finland eller Norge.

Bakgrunden är att personer som bor i ett land och arbetar i ett annat i flertalet fall inte ingår i inkomststatistiken i sitt boendeland. Det medför att den officiella statistiken ger en ofullständig bild av antalet personer med arbetsinkomst och av sysselsättningsgraden i kommuner och landsting med omfattande arbetspendling över landsgräns. Eftersom inkomst- och sysselsättningsstatistik på flera sätt används i utjämningsystemet kan detta påverka utfallet.

Beskattningsrätten tillfaller i de flesta fallen arbetslandet. För personer som arbetar och bor i gränskommunerna mellan Sverige och Norge respektive Sverige och Finland finns dock avtal som innebär att inkomsterna alltid beskattas i boendelandet. Något sådant s.k. gränsgångaravtal finns inte mellan Sverige och Danmark. Istället finns ett särskilt skatteavtal som kompenserar för att bostadslandet står för merparten av de skattefinansierade offentliga utgifterna. Skatteavtalet reglerar hur mycket skattemedel som ska betalas tillbaka till det land där pendlarna bor.

År 2006 arbetspendlade 44 000 nordbor till ett annat nordiskt land. Det klart största utpendlingslandet är Sverige, som mellan 2005 och 2007 ökade sin arbetsutpendling från 26 000 personer till över 40 000. Norge är det land som har flest svenska pendlare, men pendlingen till Danmark ökar mest och är 2007 på nästan samma nivå som pendlingen till Norge. Pendlingen till Finland ligger stabilt på drygt 2 000 personer.

Effekter på inkomstutjämningsystemet

I beräkningen för utjämningsåret 2009 ingår den nettokompensation på 283 miljoner kronor som Sverige erhöll från Danmark enligt det särskilda skatteavtalet. Detta avräkningsbelopp tillförs inkomstutjämningsystemet genom det generella statsbidraget. Det innebär att beloppet fördelas proportionellt (kr/inv) mellan samtliga invånare i Sverige.

Statskontoret har gjort en alternativ fördelning av detta kompensationsbelopp. I stället för att fördela kompensationen per invånare har beloppet fördelats efter kommunernas andel av pendlarnas inkomster i Danmark.

För flertalet kommuner har den alternativa fördelningen av avräkningsbeloppet från Danmark liten betydelse. För 119 kommuner blir det ingen förändring alls jämfört med nuvarande metod att fördela beloppet. Mest påverkas kommuner med en omfattande arbetspendling till Danmark. Endast fem kommuner skulle få ett tillskott på mer än fem kronor per invånare, som mest 30 kronor per invånare.

Effekter på kostnadsutjämnningen

Det är fem delmodeller i kostnadsutjämnningen som påverkas av att personer arbetar i ett annat land. Dessa delmodeller är: Förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg, Individ- och familjeomsorg, Lönestruktur, Kollektivtrafik och Hälso- och sjukvård. SCB har på Statskontorets uppdrag beräknat det ekonomiska utfallet för dessa fem delmodeller om man tar hänsyn till gränspendlingen.

Om gränspendlarna inkluderas i kostnadsutjämnningen blir den samlade effekten att bidraget ökar till kommuner och landsting med stor gränspendling.

Flertalet kommuner får ingen eller negativ påverkan i de olika delmodellerna i kostnadsutjämnningen. 17 kommuner skulle få en bidragsminskning på mellan 30 och 49 kronor per invånare. Fyra kommuner med omfattande gränspendling skulle få ett tillskott på mer än 100 kronor per invånare, som mest med 200 kronor per invånare.

När det gäller landstingen är gränspendlingens påverkan mindre. Endast två landsting påverkas med mer än tio kronor per invånare om man tar hänsyn till gränspendlingen. Skåne skulle få den största ökningen, medan Stockholm skulle få den största minskningen.

Samlad effekt på utjämnningssystemet

Det är främst genom kostnadsutjämnningen som gränspendlingen påverkar utjämnningssystemet.

Om man tar hänsyn till de samlade effekterna på utjämnningen får flertalet kommuner (203 stycken) ett negativt eller oförändrat utfall. Det rör sig i flertalet fall om små belopp. De kommuner som får ett positivt utfall är kommuner med en relativt omfattande arbetspendling över landsgräns, främst kommuner i Skåne och kommuner nära gränsen till Norge. Totalt 20 kommuner får en ökning på över 50 kronor per invånare och kommunen med störst positiv förändring får 213 kronor per invånare.

På landstingssidan är förändringarna mindre än bland kommunerna. När det gäller utfallet för landstingen skulle Skåne få den största positiva förändringen (26 kr per invånare) och Stockholm den största minskningen (-12 kr per invånare) om man tar hänsyn till gränspendlingen. För övriga landsting leder pendlingen endast till mindre förändringar.

1 Inledning

Bakgrund

I regeringens direktiv till Utjämningskommittén.08 (dir. 2008:110) anges att ett av kommitténs uppdrag är att analysera effekterna för kommunerna och landstingen av att personer som bor i ett land har arbetsinkomster i ett annat land. Vid behov ska kommittén föreslå hur detta bör beaktas i utjämnings-systemet och hur bristerna i främst sysselsättnings- och inkomststatistiken kan åtgärdas. Kommittén ska också överväga alternativa metoder att fördela det utjämningsbelopp som Sverige erhåller från Danmark till följd av utjämningsordningen mellan länderna. Därvid ska även beaktas motsvarande frågeställningar vad avser Finland och Norge.

I direktivet refereras till betänkandet Deluppföljning 2 av den kommunal-ekonomiska utjämningsordningen – med förslag till förändringar i kostnadsutjämningsordningen (SOU 2007:61) där vissa brister i främst sysselsättnings- och inkomststatistiken uppmärksammas. Personer som är folkbokförda i ett land och arbetar i ett annat land ingår inte i den registerbaserade statistiken i vare sig det land personerna är folkbokförda eller det land där de arbetar. Dessa personers inkomster ingår inte heller i den registerbaserade statistiken i det land där personerna är folkbokförda.

För enskilda kommuner kan arbetspendlingen över landsgränsen vara betydande. Det gäller t.ex. vissa kommuner i Skåne län, Värmlands län och Norrbottens län. Detta får konsekvenser för utfallet i såväl inkomstutjämningsordningen som i vissa av delmodellerna i kostnadsutjämningsordningen för samtliga kommuner och landsting. I sammanhanget kan också nämnas att mellan Sverige och Danmark finns sedan några år en utjämningsordning för skatteintäkter avseende arbetspendlare över Öresund. Det nettobelopp som Sverige hittills årligen erhållit från Danmark tillförs samtliga kommuner och landsting genom anslaget för kommunalekonomisk utjämningsordning.

Statskontorets uppdrag

Statskontoret fick i april 2009 i uppdrag av Utjämningskommittén.08 att beskriva och analysera effekterna på utjämningsordningen av att personer som bor i ett land har löneinkomster i ett annat land. Uppdraget avser konsekvenserna av arbetspendlingen mellan Sverige, Danmark, Finland och Norge. Uppdraget ska avrapporteras i form av en promemoria. Avsikten är att denna promemoria ska kunna fungera som ett underlag för kommitténs fortsatta överväganden i den aktuella frågan.

Uppdraget skulle ursprungligen ha avrapporterats senast den 30 oktober 2009. På grund av att kommittén under utredningstiden lagt ytterligare uppdrag på Statskontoret har dock avrapporteringen av det här aktuella uppdraget – efter överenskommelse – senarelagts till utgången av maj månad 2010.

Avgränsning

Uppdraget handlar om att beskriva och analysera konsekvenserna av gränspendlingen på det svenska kommunala utjämningsystemet. I detta system beaktas inte i något fall effekterna av arbetspendling **till** en annan kommun eller ett landsting. I den här aktuella studien har vi därför valt att inte studera fallen där arbetspendlingen sker **till** Sverige, dvs. där pendlaren är bosatt utanför Sverige.

Som kommer att beskrivas senare i denna promemoria bygger utjämningsordningen för skatteintäkter avseende arbetspendlare över Öresund på ett särskilt skatteavtal mellan Sverige och Danmark. I vårt uppdrag har inte ingått att lämna förslag på förändringar som borde ske i detta avtal.

För att genomföra detta uppdrag krävs relativt ingående kunskap inte bara om utjämningsystemets konstruktion och funktionssätt utan också viss kunskap om den inkomst- och sysselsättningsstatistik som används vid beräkningarna i systemet. Det har dock inte bedömts vara möjligt att i denna promemoria lämna någon detaljerad beskrivning av utjämningsystemet. Sådana beskrivningar har gjorts tidigare; exempelvis i Statskontorets promemoria *Det kommunala utjämningsystemet – en förstudie* (2008/119-5). Inte heller har vi bedömt det möjligt att i promemorian mer än översiktligt beskriva hur den inkomst- och sysselsättningsstatistik som används i dessa sammanhang tas fram.

Arbetets genomförande

Denna promemoria har utarbetats av Anders Folkesson, Viveka Karlestrand och Leif Lundberg, uppdragsledare.

I arbetet har ingått att läsa olika rapporter, avtal och liknande som beskriver omfattningen och konsekvenserna av arbetspendlingen mellan de olika här berörda länderna. Vi har också intervjuat ansvariga på SCB (Statistiska Centralbyrån) som arbetar med utjämningsystemet respektive sysselsättnings- och gränspendlingsstatistik. Ett viktigt dokument i arbetet har varit den av Nordiska Ministerrådet finansierade rapportserien Nordisk pendlingskarta som författats av statistikmyndigheterna och som bygger på deras gemensamma register.

Vidare har SCB på vårt uppdrag beräknat effekterna av arbetspendlingen över gränserna på de modeller i kostnadsutjämningsordningen som berörs av pendlingen. De omräknade uppgifterna gäller år 2007 utom för Finland där de senaste tillgängliga uppgifterna avser år 2006.

När det gäller inkomstutjämningsordningen har SCB på vårt uppdrag tagit fram uppgifter om de lönesummor intjänade i Danmark som används i utjämningsordningen för skatteintäkter mellan Sverige och Danmark. Dessa uppgifter har fördelats på respektive arbetspendlares hemkommun.

Hur dessa beräkningar genomförts beskrivs ytterligare i kommande kapitel.

Utkastet på promemorian har sakgranskats av våra kontaktpersoner på SCB samt av företrädare för sekretariatet för Utjämningskommittén.08.

Promemorians disposition

I kapitel 2 beskrivs de olika regler som gäller för inkomster intjänade i ett annat nordiskt land.

Kapitel 3 beskriver omfattningen av arbetspendlingen. Beskrivningen bygger i huvudsak på den tidigare nämnda rapporten Nordisk pendlingskarta, som tagits fram genom ett samarbete mellan de nordiska ländernas statistikmyndigheter. Dessa uppgifter har dock av SCB kompletterats på ett antal punkter på uppdrag av Statskontoret.

I kapitel 4 redovisas hur utjämningsystemet påverkas om man tar hänsyn till gränspendlarna och deras inkomster i de olika modellerna i kostnadsutjämnningen. I avsnittet redovisas också resultatet av en fördelning av avräkningsbeloppet från Danmark efter löneinkomst i respektive kommun. Detta resultat jämförs med nuvarande modell där fördelningen görs efter antal invånare.

I kapitel 5 lämnar Statskontoret några avslutande kommentarer.

2 Regler för inkomster intjänade i ett annat nordiskt land

2.1 Det nordiska skatteavtalet

Danmark, Finland, Färöarna, Island, Norge och Sverige har kommit överens om ett gemensamt skatteavtal.¹ Huvudsyftet med avtalet är att undvika dubbelbeskattning och att fördela beskattningsrätten mellan länderna. Grundregeln är att beskattningen ska ske i det land där arbetet utförs. I vissa fall har dock bostadslandet beskattningsrätten.

I avtalet fastställs i en särskild artikel (artikel 19) att ersättning till personer med anställning inom den offentliga sektorn endast beskattas i det land där ersättningen betalas. Med offentlig arbetsgivare avses staten, kommuner och offentligrättsliga institutioner (t.ex. statliga universitet och högskolor). Till de offentliga samfunden räknas inte statens affärsverk eller stats- eller kommunägda aktiebolag.

2.2 Gränsgångaravtalet

Det så kallade gränsgångaravtalet är ett tillägg till huvudavtalet och ger beskattningsrätten till bostadskommunen. Detta gäller även inkomster av offentlig tjänst. Socialförsäkringsavgifter betalas dock i det land där arbetet utförs.

Gränsgångarbestämmelser finns i det nordiska dubbelbeskattningsavtalet och gäller mellan Sverige, Norge och Finland. I Sverige finns 24 kommuner med gränsgångarstatus med Norge och Finland. Bestämmelserna gäller enbart kommuner som gränsar mot det andra landet samtidigt som kommunen i arbetslandet också gränsar mot samma landgräns. Ett av villkoren för att bestämmelserna ska vara tillämpliga är att arbetstagaren normalt vistas i sin fasta bostad minst två dagar per vecka med en övernattning.

2.3 Skatteavtalet mellan Sverige och Danmark

Sedan 1997 finns inte något gränsgångaravtal mellan Sverige och Danmark. Endast personer som var gränsgångare före 1997, och som fortfarande arbetspendlar till Danmark, beskattas i bostadslandet.

I oktober 2003 undertecknades ett kompletterande skatteavtal mellan Danmark och Sverige² som bland annat tar upp följande:

¹ Lag (1996:1512) om dubbelbeskattningsavtal mellan de nordiska länderna.

² Avtal mellan konungariket Sverige och konungariket Danmark om vissa skattefrågor (undertecknat den 29 oktober 2003).

1. Fördelning av skatteinkomsten från gränspendlare i Öresundsregionen.
2. Beskattning av hela löneinkomsten i arbetslandet om mindre än 50 procent av arbetet utförs som arbete i hemvistlandet eller som tjänsteresor.
3. Personer med hemvist i Danmark och arbete i Sverige, som tidigare omfattades av gränsgångarregeln från 1997, kommer framöver att beskattas för löneinkomsten i Sverige.

När det gäller punkt 1 om fördelning av skatteinkomsten ska länderna i princip kompensera varandras merkostnader med ett belopp som motsvarar kommunalskatten. Landstingsskatten ingår alltså inte i utjämningsordningen. För att kompensera för att hemvistlandet och hemvistkommunen står för merparten av de skattefinansierade offentliga utgifterna, finns det i skatteavtalet regler för att räkna ut hur mycket skattemedel som ska betalas tillbaka till det land där pendlarna bor.

Endast personer med en årsinkomst över 150 000 danska kronor per år med privat anställning ska ingå i beräkningen.

Av den totala lönesumman drar skattemyndigheten den genomsnittliga primärkommunala skatten i Danmark. Därefter dras personliga avdrag (grundavdrag) på 40 000 eller 80 000 DKK, det högre beloppet gäller för personer som är gifta. Motsvarande beräkning görs för personer som bor i Danmark och arbetar i Sverige. En viktig skillnad är att Sverige beräknar utjämningsbeloppen direkt på källskatten och således inte justerar med grundavdragen.

Offentliganställda är – som tidigare nämnts – undantagna i avtalet och berättigar därmed inte till någon kompensation. Här har emellertid uppstått en skevhet genom att Danmark rensar för offentliganställda, vilket det svenska Skatteverket hittills inte har gjort, trots att avtalet säger det.

Enligt en beräkning gjord på 2006 års lönesumma kompenserar Danmark Sverige med en betydligt lägre procentandel, endast 8,3 procent av Öresundspendlarnas lönesummor, att jämföra med den svenska kompensationsgraden på 20,8 procent, vilket motsvarar den genomsnittliga svenska kommunalskatten.³ Det svenska Skatteverket betalar också kompensation för offentliganställda, vilket också påverkar den svenska kompensationsgraden.⁴ Mellanskillnaden mellan utjämningsbeloppen betalas senast den 1 oktober året efter beskattningsåret till det land som har gjort en nettoförlust på arbetspendlingen. Pengarna når därmed det kommunala skatteutjämningsystemet med en betydande försening. Löneinkomsterna för år 2004 nådde således utjämningsystemet först år 2007.

³ Skattesituationen vid Öresund. Mats Tjernberg och Pontus Tallberg, 2008.

⁴ Analys av skatteavtalet Sverige-Danmark, Øresundsinstituttet, 2007.

I Danmark har den genomsnittliga kommunalskatten tidigare legat på 22,1 procent och amtskatten på 10,5 procent. Taxeringsåret 2008 ökade dock Sveriges kompensation på grund av den danska kommunreformen, som innebar att kommunerna tog över en del av amtens funktioner. Den genomsnittliga kommunalskatten i Danmark höjdes då till 24 procent, vilket ger Sverige en viss höjning av den här aktuella kompensationen.

Sammanfattningsvis kan man konstatera att kompensation från Danmark är lägre per intjänad krona än Sveriges ersättning till Danmark.

Tabell 1 Kompensation mellan Sverige och Danmark, miljoner kronor

Beskattningsår	Kompensation från Danmark	Kompensation till Danmark	Netto
2005	195	70	125
2006	273	80	194
2007	368	85	283
2008	644	78	566

Källa: Skatteverket

Enligt skatteavtalet skulle de avtalsslutande staterna efter två år utvärdera systemet, särskilt när det gällde nivån på utjämningen och det faktum att utjämningen endast avser den del av kommunalskatten som tas ut för primärkommunernas räkning och inte den del som tas ut för landstingskommunernas räkning. Meningen var att en utvärdering därefter skulle ske vart femte år eller vid väsentliga förändringar av skattesystemen.

Skatteverket fick i regleringsbrevet för år 2007 i uppdrag att utvärdera utjämningsordningen enligt den avsiktsförklaring som staterna kom överens om i avtalet. Skatteverkets slutsats av den genomförda utvärderingen är att utjämningsordningen omfattar relativt få av det totala antalet arbetspendlare. Beloppsgränsen på 150 000 DKK, och att endast löneinkomster från privatanställda ingår, medförde att endast 28 procent av pendlarna omfattades av utjämningsordningen år 2005. Dock har inga ändringar gjorts av avtalet med anledning av de synpunkter som har kommit fram.⁵

⁵ Promemoria från Skatteverket (2007-06-15).

3 Arbetspendlingens omfattning

Rapporten Nordisk pendlingskarta, som tas fram genom ett samarbete mellan de nordiska ländernas statistikmyndigheter, beskriver arbetspendlingen mellan de nordiska länderna. Den första pendlingskartan som togs fram innehöll uppgifter om pendlingen år 2001. Den senaste, som publicerades i slutet av augusti 2009, innehåller uppgifter om år 2006. En närmare beskrivning av Nordisk pendlingskarta finns i bilaga 1. Uppgifter om pendlingen år 2007 har SCB tagit fram i en särskild körning, som genomförts på uppdrag av Statskontoret. Sedan den första studien genomfördes har arbetspendlingen mellan de nordiska länderna ökat med cirka 50 procent. Det största utpendlingslandet är Sverige.

3.1 Antalet personer som arbetspendlar

År 2006 arbetspendlade 44 000 nordbor till ett annat nordiskt land. För att räknas som arbetspendlare över riksgräns, enligt den definition som används i Nordisk pendlingskarta, ska följande tre krav vara uppfyllda:

- personen ska inneha ett arbete som täcker november månad (december månad i Finland) i arbetslandet under det aktuella året,
- personen ska uppnå en inkomstnivå motsvarande minst 4 timmars arbete för denna månad, samt
- personens inkomst i arbetslandet ska överstiga inkomsten i hemlandet för samma kalenderår.

Öresundsregionen har den mest intensiva gränsregionala arbetspendlingen i Norden. År 2006 arbetspendlade cirka 13 500 personer, räknat i båda riktningarna över Öresund. Den största strömmen gick från Malmö till Köpenhamn. Omkring 4 100 personer arbetspendlade i den riktningen.

De största pendlingsströmmarna mellan länderna som helhet går från Sverige till Norge och från Sverige till Danmark. Storleken på dessa var 20 400 respektive 19 600 pendlare år 2007.

Från år 2001 till 2007 har arbetspendlingen mellan de nordiska länderna ökat med cirka 50 procent. Pendlingen från Sverige till Danmark har mer än fyrdubblats under perioden 2001–2007.

Det klart största utpendlingslandet har under hela tidsperioden varit Sverige, som mellan 2005 och 2006 ökade sin utpendling med över 7 000 personer till totalt 32 800 arbetspendlare. Mellan 2006 och 2007 ökade utpendlingen med ytterligare 9 000 personer. Norge har varit det land som har tagit emot flest svenska pendlare, men Danmark har närmast sig under perioden 2001–2007 och har nu en arbetspendling på samma nivå som pendlingen till Norge.

Tabell 2 Antalet arbetspendlare (inkl gränsgångare) efter pendlingsriktning åren 2001–2007

Bostadsland	Arbetsland	År				
		2001	2004	2005	2006	2007
Sverige	Danmark	4 636	8 496	10 463	14 224	19 646
	Finland	1 599	2 360	2 175	2 660	–
	Norge	13 343	13 223	13 240	15 919	20 369
Danmark	Sverige	1 410	1 831	1 838	1 980	1 308
Finland	Sverige	2 525	3 784	2 305	3 245	–
Norge	Sverige	1 300	1 725	1 987	1 961	1 373

3.2 Lönesummor

Lönesummorna redovisas dels för samtliga som har haft en löneinkomst i ett annat nordiskt land, dels för personer som klassificerats som arbetspendlare över riksgräns till annat nordiskt land.

I denna icke officiella lönesummestatistik avseende svenskers löneinkomster i grannländerna ingår även gränsgångarnas lönesummor. I nationell officiell lönesummestatistik ingår inga lönesummor från annat land eftersom den ska spegla produktionen i Sverige. Däremot ingår gränsgångarnas lönesummor i den officiella svenska inkomststatistiken.

SCB har i uppdraget till Statskontoret justerat värdena genom att SCB har uteslutit alla gränsgångare i beräkningarna.

Det är svårt att bedöma exaktheten i uppgifterna om lönesummorna då det i en del fall inte finns några säkra uppgifter om tidsperioden för när inkomsten intjänades och om denna period i sin helhet överrensstämmer med den period som inkomsttagaren bott i ett annat land. SCB har metod- och beräkningsmässigt tagit hänsyn till detta förhållande, men det är troligt att metoden innebär att statistiken över antalet inkomsttagare och gränspendlare samt storleken på deras lönesummor är något underskattad.

Lönesummorna mellan länderna är svåra att jämföra då olikheter i skattesystemen leder till att bruttolönen hamnar på olika nivåer. Exempelvis omfattar arbetsgivaravgifterna i Sverige ett bredare spektrum av inbetalningar för pensioner och sociala avgifter och försäkringar än i Danmark. Detta förklarar i viss mån de högre lönenivåerna i Danmark, där den enskilde själv ansvarar för att göra olika inbetalningar för att uppnå samma försäkringsskydd.

År 2006 var det totala antalet löneinkomsttagare som arbetade i annat nordiskt land närmare 83 000, varav drygt hälften klassificerades som

arbetspendlare. Jämfört med 2001 ökade antalet löneinkomsttagare med 25 procent. Under samma tid ökade deras lönesumma med 65 procent.

Tabell 3 Lönesumma som löneinkomsttagare fått utbetald av arbetsgivare i ett grannland, miljoner SEK

Bostadsland	Arbetsland	År 2001	varav arbetspendling	År 2004	varav arbetspendling	År 2005	År 2006
Sverige	Danmark	1 864	1 623	3 357	2 999	4 207	5 596
	Finland	408	248	465	238 ⁶	386	542
	Norge	3 975	2 945	4 227	3 207	4 739	5 816
Danmark	Sverige	233	166	629	547	651	730
	Finland	611	436	772	680	564	725
Norge	Sverige	341	197	397	303	511	554

Arbetspendlingen från Sverige till Danmark har ökat kraftigt. Antalet svenskar med mer tillfälliga inkomster i Danmark har också ökat och lönesummorna ökade med 200 procent under den studerade perioden. Lönesumman som svenskar intjänat i Norge har också ökat mellan 2001 och 2006. Det beror delvis på en stor ökning av pendlingen år 2006.

SCB har på uppdrag av Statskontoret tagit fram lönesummorna för arbetspendlare år 2007 (Finland år 2006) enligt den definition som används i Nordisk pendlingskarta. Uppgifterna redovisas i tabellen nedan.

Tabell 4 Lönesumman för arbetspendlare från Sverige år 2007.

Arbetsland	Lönesumma	Antal pendlare	Genomsnittlig lönesumma
Danmark	6 660 668 028	19 032	349 972
Finland	370 495 696	2 342	158 196
Norge	5 697 476 437	19 338	294 626
Totalt	12 541 366 449	40 314	311 092

Tabellen visar att den genomsnittliga lönesumman varierar mycket mellan de olika länderna.

⁶ I Nordisk pendlingskarta redovisas att lönesumman är 390 miljoner kronor. Ett antal personer har klassificerats om från pendlare till icke pendlare, vilket ger en lönesumma på 238 miljoner kronor.

3.3 Personer som omfattas av gränsgångaravtal

Som tidigare redovisats tillämpas gränsgångaravtalen mellan Sverige–Norge respektive Sverige–Finland när en persons boendekommun i hemlandet och kommunen där personen arbetar i grannlandet ligger i anslutning till den gemensamma riksgränsen. Löneinkomster intjänade i grannlandet beskattas i detta specialfall i hemlandet. Antalet gränsgångare är litet i förhållande till det totala antalet personer som haft löneinkomst i ett grannland, vilket också innebär att lönesummorna är relativt små.

Lönesumman för de drygt 1 000 svenska gränsgångare som arbetade i Norge under 2007 var drygt 320 miljoner SEK, vilket motsvarade drygt fem procent av den totala lönesumman för svenska inkomsttagare i Norge. Orsaken till det begränsade beloppet är att de stora löneströmmarna går mellan kommuner där någon eller båda kommunerna inte ligger i anslutning till riksgränsen. År 2006 var antalet gränsgångare från Sverige till Finland 372 personer. Deras lönesumma var 76 miljoner SEK.

3.4 Arbetspendlare som arbetar i offentlig sektor

Som redovisats tidigare i kapitel 2 beskattas enligt skatteavtalet ersättningar till personer med anställning inom den offentliga sektorn alltid i det land i vilken ersättningen betalas.⁷ Med offentlig arbetsgivare avses staten, kommuner och offentligrättsliga institutioner; t.ex. statliga universitet och högskolor. Statens affärsverk eller stats- eller kommunägda aktieföretag räknas inte som offentlig arbetsgivare.

Tabell 5 Svenska arbetspendlare som arbetade i offentlig sektor år 2006

Arbetsland	Danmark	Finland	Norge	Samtliga
Antal i offentlig sektor	2 072	619	1 456	4 147
Totalt antal pendlare	14 224	2 660	15 919	32 803
% i offentlig sektor	14,6 %	23,3 %	9,1 %	12,6 %

⁷ Som tidigare sagts beskattas dock gränsgångarna i boendelandet även för ersättning från offentlig tjänst.

4 Arbetspendlingens påverkan på utjämningsystemet

4.1 Utgångspunkter

Som tidigare redovisats är vårt uppdrag att beskriva och analysera effekterna på utjämningsystemet av att personer som bor i ett land har arbetsinkomster i ett annat land, dvs. effekterna av det som här kallas för arbets- eller gränspendling. I praktiken avser studien effekterna av arbetspendlingen **från** Sverige **till** Danmark, Finland eller Norge.

Av skäl som redovisats i kapitel 1 kommer vi endast att här översiktligt beröra syftet med och konstruktionen av de olika delarna i det kommunala utjämningsystemet. För att underlätta för läsaren har vi dock försökt att i texten i detta kapitel klart ange vilka faktorer i utjämningsystemet i stort, respektive i de olika delsystemen och delmodellerna som vi bedömer påverkas av arbetspendlingen.

4.2 Vilka delar i utjämningsystemet påverkas?

Personer som bor i ett land och arbetar i ett annat ingår i flertalet fall inte i inkomststatistiken i sitt boendeland. Det medför att den officiella statistiken ger en felaktig eller ofullständig bild av antalet personer med arbetsinkomst och av sysselsättningsgraden i kommuner med omfattande arbetspendling över landsgräns.

Det bör dock sägas att ur ett nationellt perspektiv står arbetspendlingen över landsgräns för en begränsad del av sysselsättningen och inkomsterna. För kommuner och landsting i gränsområdena kan dock betydelsen vara desto större.

De olika delmodellerna i **kostnadsutjämnings** baseras i flera fall åtminstone delvis på uppgifter från den officiella sysselsättnings- och inkomststatistiken. Brister och felaktigheter i statistiken kommer därmed att påverka både tillförlitligheten och träffsäkerheten i utfallet i kostnadsutjämnings. En närmare analys av denna påverkan görs i avsnittet 4.4 nedan.

En särskild fråga i detta sammanhang är att det svenska avtalet med Danmark resulterar i att Sverige får en ersättning för de kostnader som kommunerna har för personer som arbetspendlar till Danmark. I nuläget fördelas dessa medel genom den särskilda regleringsposten i utjämningsystemet. Genom denna fördelningsmetod påverkas inte utfallet av inkomstutjämnings av dessa medel. I direktiven för Utjämningskommittén.⁰⁸ står dock att kommittén ska överväga alternativa metoder att fördela detta utjämningsbelopp. I det beräkningsalternativ som vi kommer att beskriva nedan i avsnittet 4.3 kommer således även **inkomstutjämnings** att påverkas. Hur

regleringsposten påverkas i detta alternativ redovisas också i samma avsnitt.

4.3 Inkomstutjämningen

Inkomstutjämningsystemet ska utjämna för skillnader i skatteinkomster mellan kommuner och mellan landsting.

Inkomstutjämningen utgår från inkomststatistiken. Skillnader mellan det genomsnittliga skatteunderlaget per invånare i landet (medelskattekraften) och kommunens eget skatteunderlag utjämnas. Kommuner för vilka skatteutjämningsunderlaget (115 procent av medelskattekraften) är större än det egna skatteunderlaget får ett bidrag och vice versa. Samma beräkningsmetod används för landstingen (dock med 110 procent av medelskattekraften som skatteutjämningsgräns). Som tidigare framgått ingår inte personer som arbetar i ett annat land i skatteunderlaget, såtillvida de inte omfattas av det särskilda gränsgångaravtalet.

Det avräkningsbelopp som överförs från Danmark till Sverige i enlighet med skatteavtalet tillförs inkomstutjämningsystemet via ”det generella statsbidraget” (i praktiken genom regleringsposten). Det innebär att avräkningsbeloppet fördelas proportionellt mellan samtliga invånare i Sverige. En kommun i norra delen av landet får således samma tillskott per invånare som en kommun i Skåne. Detta sätt att fördela medlen motiveras med att den långtgående inkomstutjämningen mellan kommuner och mellan landsting minimerar problemet med bortfallet av skattekraft, som ju medlen är en kompensation för.

4.3.1 En alternativ fördelningsmetod

Om man fördelar avräkningsbeloppet på ett annat sätt än genom regleringsposten påverkas både inkomstutjämningen och regleringsposten. Ett exempel på ett av flera tänkbara fördelningsalternativ beskrivs nedan. I avsnitten beskrivs även kortfattat beräkningarna bakom detta fördelningsalternativ samt vilka effekter denna alternativa fördelning leder till.

Den fördelningsmodell som här beskrivs bygger på att avräkningsbeloppet fördelas proportionellt mot den, av SCB beräknade, i Danmark intjänade lönesumman till respektive kommun och landsting. Avräkningsbeloppet uppgick till 283 miljoner kronor taxeringsåret 2007.

Ett alternativ hade varit att fördela beloppet efter de individer vars lön faktiskt ingår vid beräkningen av avräkningsbeloppet enligt bestämmelserna i avtalet. Det har dock inte varit möjligt att få fram uppgifter om vilka individer som ingår den faktiska beräkningen. Vi bedömer dock att den valda metoden ger en rimligt god fingervisning om vilka kommuner och landsting som påverkas mest genom detta sätt att fördela avräkningsbeloppet.

Uppräkning av skatteunderlaget

SCB har, på så sätt som tidigare beskrivits, beräknat lönesummorna som är intjänade i Danmark och fördelat dessa på respektive kommun/landsting. Därefter har vi beräknat de enskilda kommunernas/landstingens andel av den totala lönesumman. Andelarna har använts som en fördelningsnyckel för att fördela det beräknade tillskottet till skatteunderlaget. Hur denna beräkning mer i detalj har gjorts beskrivs nedan.

Vi har antagit att avräkningsbeloppet (283 miljoner kronor år 2007) som Sverige får från Danmark motsvarar den genomsnittliga kommunalskatten i landet som år 2007 var 31,55 procent.⁸ Med hjälp av detta antagande har vi räknat fram ett tillskott till det verkliga skatteunderlaget som blir knappt 897 miljoner kronor ($283/0,3155 \approx 897$).

Detta tillskott till skatteunderlaget fördelas därefter ut på de enskilda kommunerna/landstingen efter den fördelningsnyckel som har beskrivits ovan.

Justering av regleringsposten

Enligt den modell som används i dag sker omfördelningen av avräkningsbeloppet från Danmark med hjälp av regleringsposten. Vi har därför dragit av avräkningsbeloppet, som år 2007 uppgick till 185 miljoner kronor för kommunerna respektive 98 miljoner kronor för landstingen, från regleringsposten.

Ny fördelning av avräkningsbeloppet

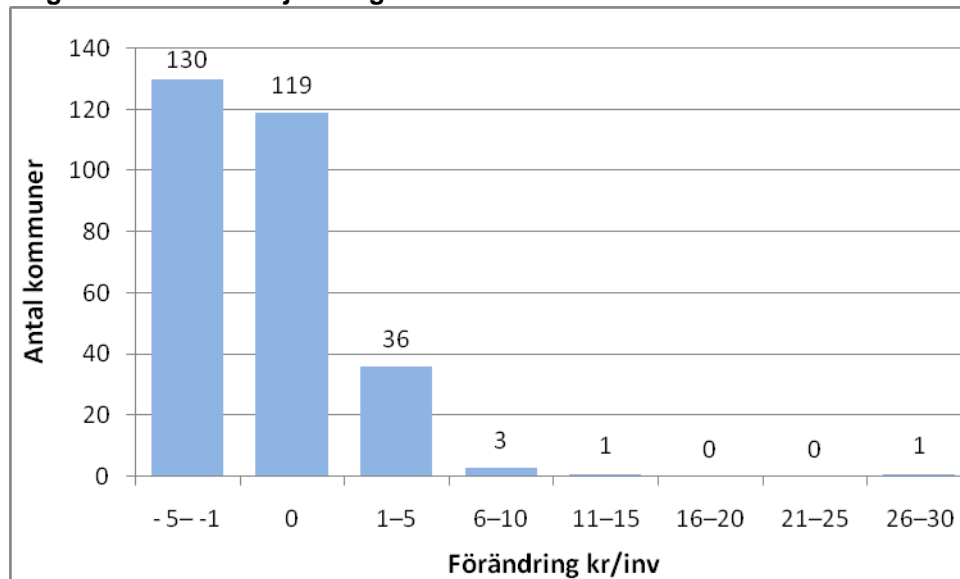
Avräkningsbeloppet har vi i stället fördelat med hjälp av den fördelningsnyckel som beskrivits ovan, som är baserad på lönesummans andel i respektive kommun/landsting. De framräknade beloppen har summerats till det slutliga utfallet i utjämnningen.

⁸ Källa: SCB.

4.3.2 Utfallet av den alternativa fördelningen

I diagrammet nedan redovisas förändringen för kommunerna om avräkningsbeloppet fördelas proportionellt mot lönesumman i stället för som nu efter antalet invånare i kommunen.

Diagram 1 Inkomstutjämnning – kommuner

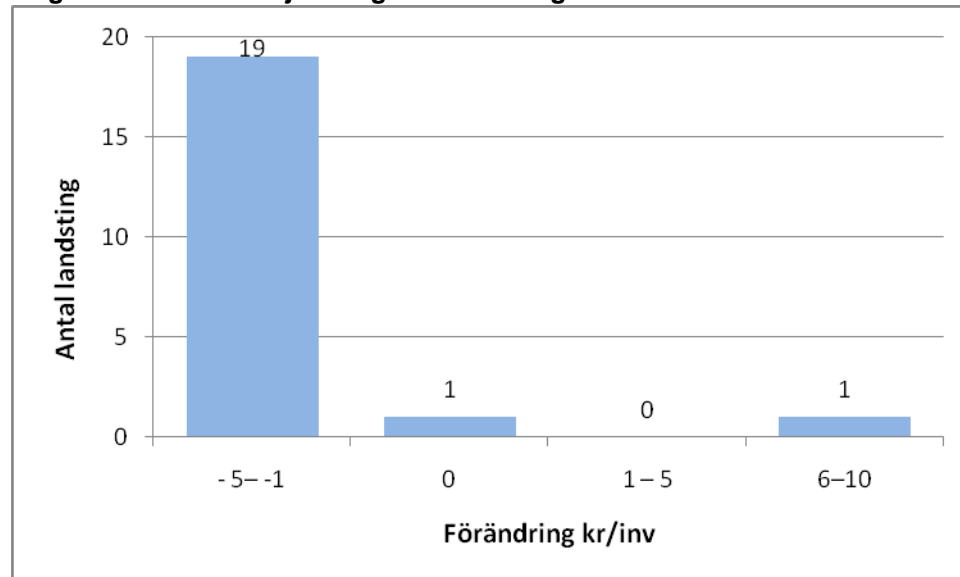

Max: 30

Min: - 4

För flertalet kommuner har den alternativa fördelningen av avräkningsbeloppet från Danmark mindre betydelse för utfallet i inkomstutjämnningen. För 119 kommuner blir det ingen förändring alls jämfört med nuvarande metod att fördela beloppet. Mest påverkas kommuner med en omfattande arbetspendling till Danmark. De fem kommuner som skulle få ett tillskott på 5 kronor eller mer är samtliga kommuner i Skåne. Den kommun som påverkas mest är Vellinge som enligt beräkningen skulle få ett tillskott på 30 kronor per invånare.

I diagrammet nedan redovisas hur den alternativa fördelningen påverkar inkomstutjämnningen för landstingen.

Diagram 2 Inkomstutjämnings – landsting

Max: 9

Min: - 3

Vid en fördelning av avräkningsbeloppet proportionellt mot den intjänade lönesumman i Danmark skulle Skåne få ett tillskott på 9 kronor per invånare. Övriga landsting påverkas endast marginellt.

4.4 Kostnadsutjämnings

Syftet med kostnadsutjämnings är att utjämna strukturella behovs- och kostnadsskillnader mellan enskilda kommuner respektive landsting. Kostnadsutjämnings innefattar modeller för tio verksamheter och kostnadsslag för kommunerna och fyra för landstingens. I varje delmodell beräknas en standardkostnad i kronor per invånare, för varje enskild kommun respektive landsting. Beräkningen sker med hjälp av ett antal faktorer som ska spegla de strukturella behovs- och kostnadsskillnaderna mellan enskilda kommuner respektive landsting.

I kostnadsutjämnings ingår faktorer som påverkas av att personer arbetar i ett annat land. De variabler som påverkas av personer som arbetspendlar är gråmarkerade i översiktstabellen nedan.

Delmodell	Beräkningsmodeller och variabler
Kommuner	
Förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg	<ul style="list-style-type: none"> * Åldersstruktur * Volymmått: <ul style="list-style-type: none"> - Föräldrarnas förvärvsfrekvens - Skattekraft - Befolkningstäthet
Individ- och familjeomsorg	<ul style="list-style-type: none"> * Övrig IFO: <ul style="list-style-type: none"> - Utrikes födda flyktingar och nära anhöriga - Övriga utrikes födda från länder utanför Norden och EU - Arbetslösa utan ersättning - Ensamstående kvinnor med barn - Andel män med låg inkomst - Bebyggelsestäthet * Barn- och ungdom <ul style="list-style-type: none"> - Barn till ensamstående föräldrar - Lagförda ungdomar - Barn med utländsk bakgrund - Kommunens folkmängd
Lönestruktur	<ul style="list-style-type: none"> * Lönekostnadsskillnader <ul style="list-style-type: none"> - Medellön i angränsande kommuner - Genomsnittligt pris för småhus - Förvärvsfrekvens

Delmodell	Beräkningsmodeller och variabler
Landsting	
Hälso- och sjukvård	<ul style="list-style-type: none"> * Vårdtunga grupper <ul style="list-style-type: none"> - Diagnos - Ålder - Kön (- särskild HIV-beräkning) * Övriga befolkningen: <ul style="list-style-type: none"> - Kön - Ålder - Civilstånd - Sysselsättningsstatus - Inkomst - Boendetyper * Glesbygd

Delmodell	Beräkningsmodeller och variabler
Gemensam för kommuner och landsting	
Kollektivtrafik	<ul style="list-style-type: none"> * Skillnader i kollektivtrafikkostnader <ul style="list-style-type: none"> - Gleshet - Arbetspendling - Tätortsstruktur

Nedan följer en mer detaljerad beskrivning av hur de olika delmodellerna påverkas av gränspendlingen. Som tidigare nämnts är det SCB som på Statskontorets uppdrag har beräknat det ekonomiska utfallet om man tar hänsyn till gränspendlarna och deras inkomster i de olika modellerna. Värdena som SCB har räknat fram har NPI-uppräknats.⁹

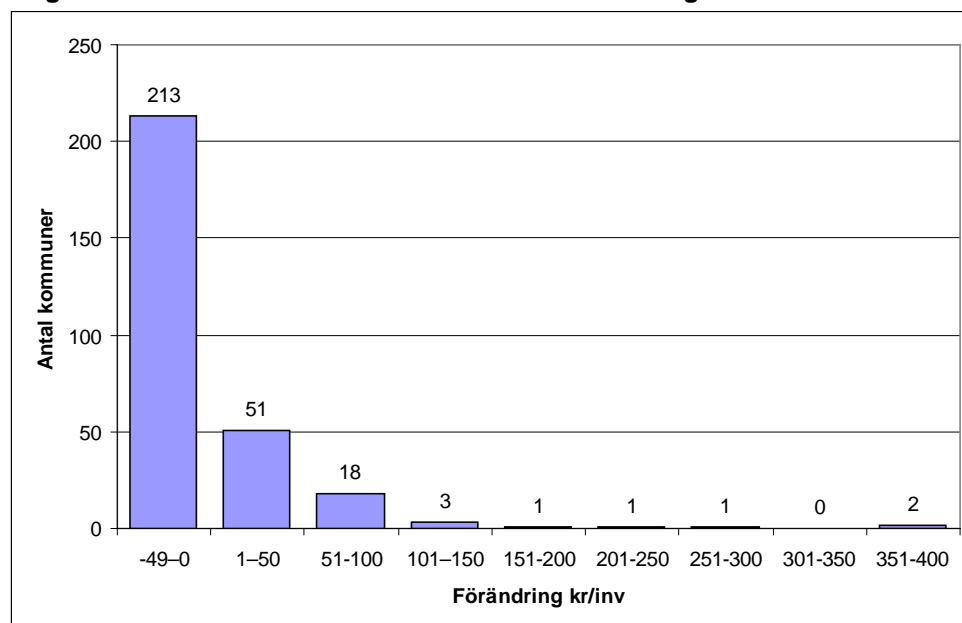
4.4.1 Förskoleverksamhet och skolbarnomsorg

Variabeln, andelen vårdnadshavare med barn i åldern 1–9 år som arbetar eller studerar minst 28 timmar per vecka, påverkas av gränspendlingen eftersom antalet personer i gruppen ”vårdnadshavare som arbetar” underskattas genom att gränspendlarna inte räknas som arbetande.

Antal vårdnadshavare som arbetar mer än 28 timmar har uppdaterats med hänsyn tagen till gränspendling till Norge och Danmark för åren 2005 och 2006. Vårdnadshavare som arbetat i Finland ingår med andra ord inte i beräkningen.

Skatteunderlaget per invånare är korrigerat med hjälp av lönesummor för inkomsttagare i Danmark, Norge och Finland. Skatteunderlaget för respektive år har multiplicerats med kvoten mellan lönesumman i Sverige inklusive lönesumma i Danmark, Norge och Finland /lönesumman totalt i Sverige. För Finland saknas värden för 2007, i stället har värden för 2006 använts.

Diagram 3 Förskoleverksamhet och skolbarnomsorg

Max: 394

Min: -49

⁹ NPI för 2009 års utjämnings är 1,05472.

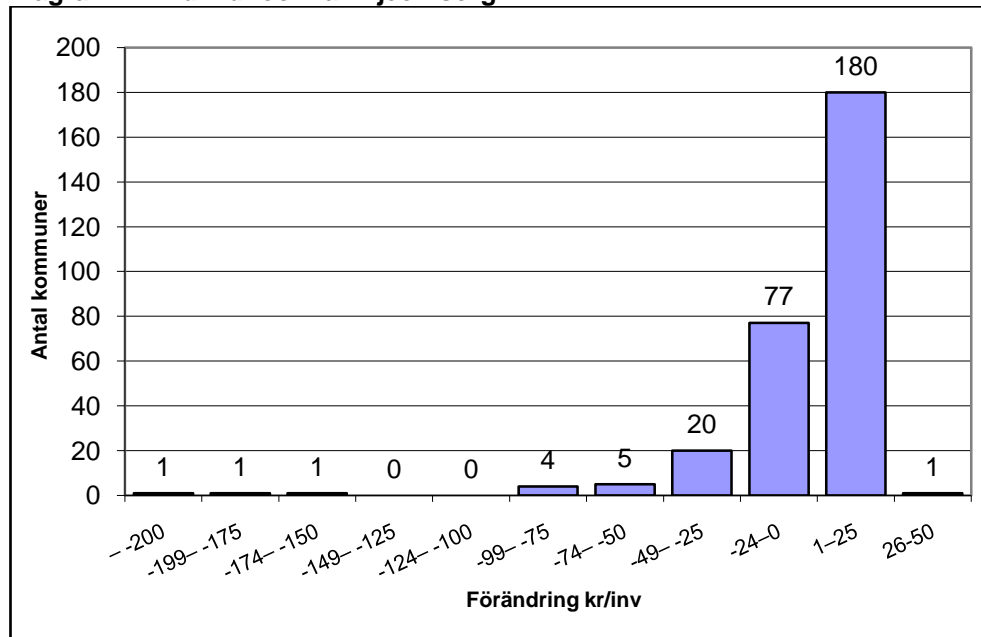
Kommuner med stor utpendling över landsgräns påverkas på så sätt att de skulle få ett ökat bidrag¹⁰ om man tog hänsyn till gränspendlingen. Det är åtta kommuner som skulle få ett tillskott på 100 kronor eller mer - varav tre ligger i Skåne respektive Värmland och två i Västra Götaland. Den största ökningen i standardkostnad per invånare skulle Strömstad få med 394 kr. Det är åtta kommuner som får en minskad standardkostnad med 40 kronor eller mer. Dessa åtta kommuner tillhör alla Stockholms eller Uppsala län.

4.4.2 Individ- och familjeomsorg

Den variabel som påverkas av pendlingen är andelen män i åldersgruppen 25–64 år med låg inkomst – under 140 000 kronor. Värdet på denna variabel blir underskattad i kommuner med många gränspendlare eftersom inkomsten för personer som arbetspendlar till annat land inte finns med i underlaget. Variabeln har omräknats så att gränspendlarnas totala inkomst ingår vid beräkningen av modellen. Data gäller för inkomstår 2006. Den inkomstuppgift som SCB har hämtat in från Danmarks och Norges statistikbyråer, är motsvarigheten till den svenska kontrolluppgiften från arbetsgivare.

Efter detta har uppgifter hämtats från den svenska taxeringen och för personer som inte är gränsgångare har inkomsterna från Norge och Sverige summerats. För pendlare till Danmark har inkomsterna från Danmark och Sverige summerats.

¹⁰ I de kommande avsnitten som handlar om pendlingens påverkan på kostnadsutjämnningen används begreppet bidrag för enkelhetens skull även i de fall där det är frågan om en avgiftsminskning.

Diagram 4 Individ- och familjeomsorg

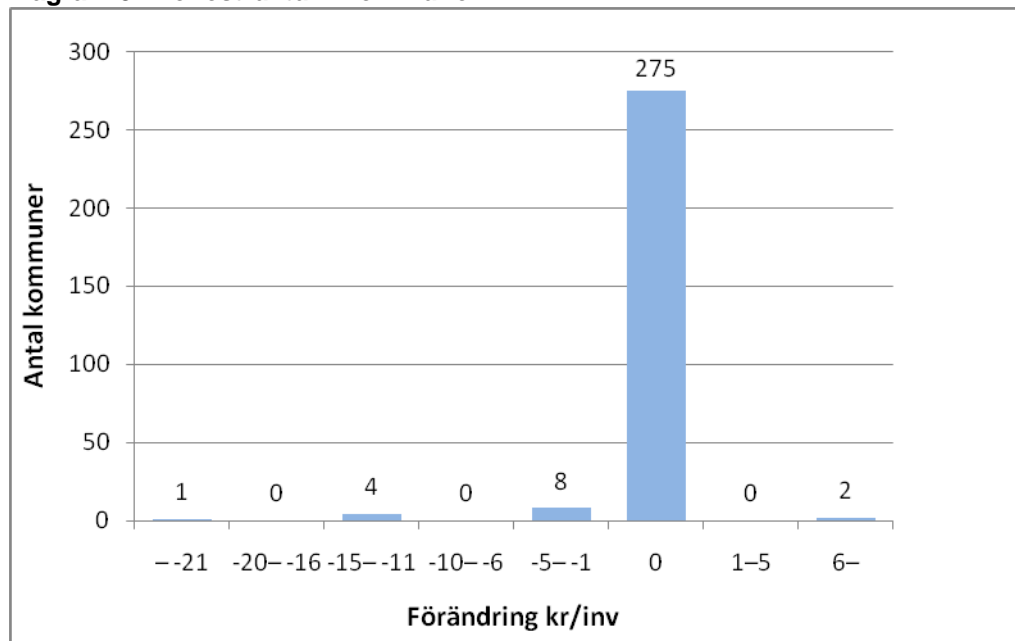
Max: 26

Min: -252

Omräkningen medför att kommuner med omfattande gränspendling får en lägre standardkostnad – alltså det omvända förhållandet jämfört med omräkningen av barnomsorgsmodellen. Tolv kommuner får en minskning med 50 kronor eller mer, fem av dessa ligger i Skåne och fem i Värmland. Allra mest sjunker standardkostnaden i Årjäng, där förändringen per invånare blir -252 kronor. Över 60 procent av kommunerna får ett tillskott med mellan 1 och 26 kronor per invånare.

4.4.3 Lönestruktur

Variabeln förvärvsarbetsgrad underskattas i kommuner med omfattande gränspendling i lönekostnadsmodellen. Förvärvsarbetsgraden, dvs. andelen av nattbefolkningen 16 år och äldre som är förvärvsarbetande har räknats om för år 2004. Personer som arbetspendlar till Danmark eller Norge har tillförts underlaget. Löneindexet har med hänsyn tagen till detta gjorts om. Normalt uppdateras inte lönekostnadsmodellen årligen i denna del.

Diagram 5 Lönestruktur - kommuner

Max: 11

Min: - 22

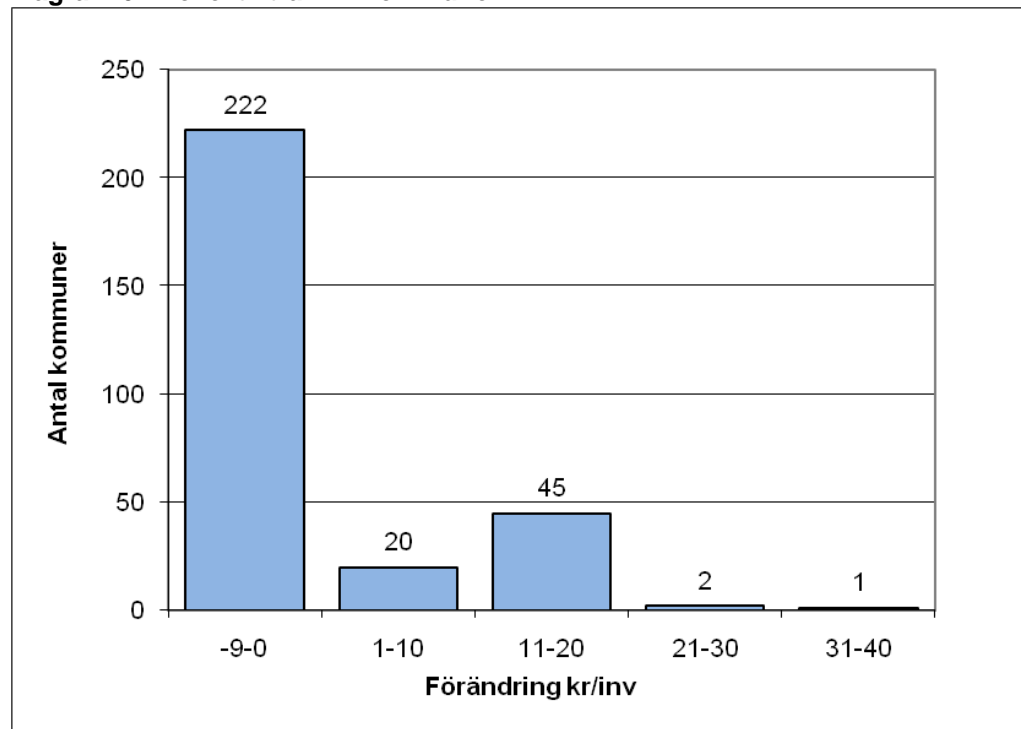
För 275 av rikets 290 kommuner blir det ingen förändring alls om man tar hänsyn gränspendlingen i lönekostnadsmodellen.

4.4.4 Kollektivtrafik

I kollektivtrafikmodellen påverkas variabeln andelen personer som arbetspendlar över kommungräns av gränspendling eftersom gränspendlare inte ingår vid beräkningen av denna variabel. Variabeln uppdateras inte årligen utan en tidigare gjord beräkning ligger tills vidare fast. Modellen omfattar både kommuner och landsting. I normalfallet fördelas kostnaderna lika mellan kommunerna och landstinget i respektive län. I Stockholms län får kommunerna 40 procent av den beräknade kollektivtrafikkostnaden och landstinget resterande 60 procent. Fördelningen mellan kommunerna inom respektive län sker i flertalet fall efter kommunernas andel av de totala kollektivtrafikkostnaderna i länet. I Stockholms och Skåne län fördelas kostnaden med lika stor andel till samtliga kommuner.

Variabeln ”andel utpendlare över kommungräns” har justerats med hänsyn tagen till pendling till Norge och Danmark. En beräkning har gjorts avseende år 2005 (det är värden från 2005 som används vid beräkningen av det faktiska utfallet).

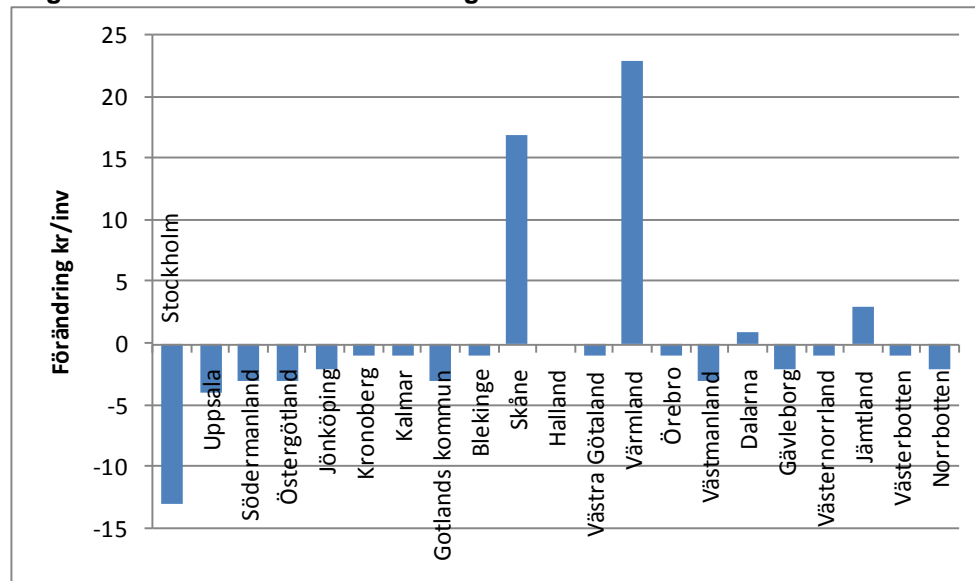
I Stockholm och Skåne fördelas standardkostnaden så att samtliga kommuner får samma kostnad.

Diagram 6 Kollektivtrafik – kommuner

Max: 38

Min: -8

I kollektivtrafikmodellen ökar standardkostnaden för kommuner och lands-
ting med omfattande gränspendling. Allra mest skulle bidraget öka för
Karlstad som skulle få 38 kr mer per invånare. Samtliga kommuner i Skåne
skulle få ett ökat bidrag med 17 kronor, vilket beror på att kostnaden för-
delas med en lika stor andel till samtliga kommuner i länet – oavsett den
enskilda kommunens faktiska kostnad. Kommuner som gränsar mot Finland
får en lägre standardkostnad i beräkningen eftersom det inte har varit
möjligt att ta hänsyn till pendlingen till Finland.

Diagram 7 Kollektivtrafik – landsting

Max: 23

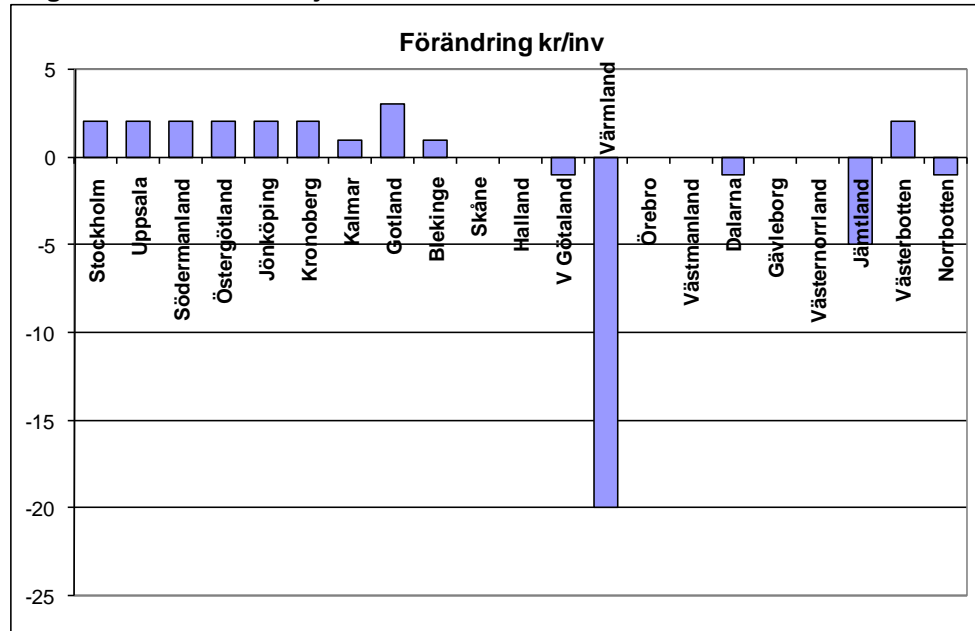
Min: -13

Värmland och Skåne, som har många gränspendlare, skulle få de största bidragsökningarna, 23 respektive 17 kronor. Stockholm skulle få en sänkning av bidraget med 13 kronor per invånare. Övriga landsting påverkas endast marginellt när man tar hänsyn till antalet pendlare över nationsgräns.

4.4.5 Hälsa- och sjukvård

Sysselsättningsstatus och inkomst är faktorer som påverkas av gränspendlingen och därmed påverkar utfallet av delmodellen.

I hälso- och sjukvårdsmodellen har kostnaderna för ej vårdtung grupp beräknats på nytt med hänsyn tagen till pendling till Norge och Danmark. Den nya beräkningen är gjord med data från år 2006 som underlag.

Diagram 8 Hälsa- och sjukvård

Max: 3

Min: -20

För landsting med omfattande gränspendling betyder omräkningen att bidraget sänks. Flertalet av landstingen påverkas därmed endast marginellt. Landstinget i Värmland påverkas mest av omräkningen med en sänkning med 20 kronor per invånare, därefter följer Jämtland med en sänkning med fem kronor per invånare. För Skåne med en omfattande pendling förändras dock inte beloppet.

4.4.6 Pendlingens samlade påverkan på kostnadsutjämnningen

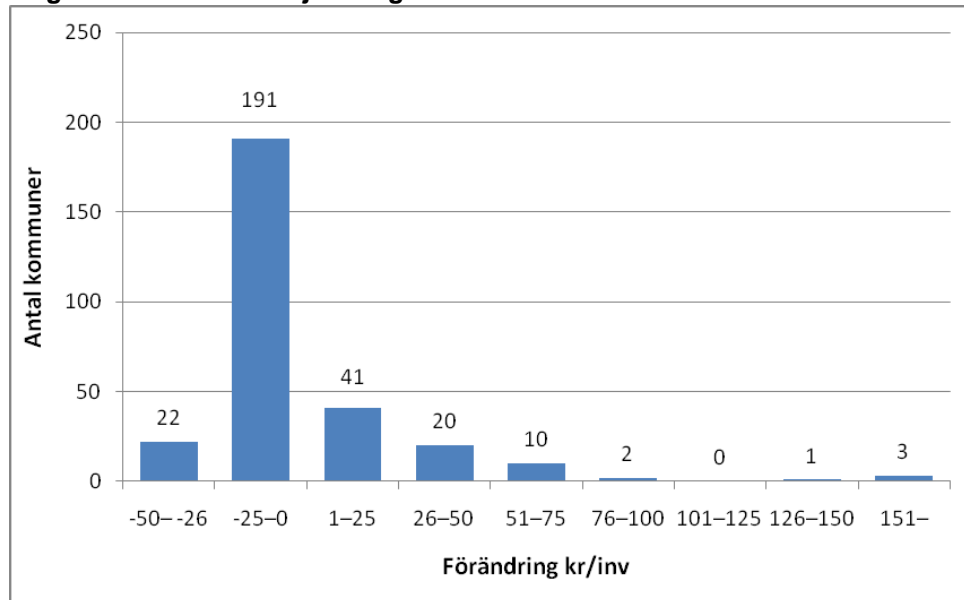
Sammanfattningsvis kan vi konstatera att om vi tar hänsyn till gränspendlingen i kostnadsutjämnningen påverkas modellerna på olika sätt. Barnsomsorgsmodellen ger ett ökat bidrag för kommuner med stor gränspendling medan individ- och familjeomsorgsmodellen ger ett minskat bidrag. Löne- och kollektivtrafikmodellen påverkas endast marginellt av gränspendlingen.

För de två landstingmodeller där gränspendlarna inkluderats – kollektivtrafik respektive hälso- och sjukvård – blir också utfallet olika. Landsting med omfattande gränspendling får ett ökat bidrag i kollektivtrafikmodellen och ett minskat bidrag i hälso- och sjukvårdsmodellen.

Om gränspendlarna inkluderas i kostnadsutjämnningen blir dock den samlade effekten, att bidraget ökar till kommuner och landsting med stor gränspendling.

I diagrammen nedan redovisas hur pendlingen sammantaget påverkar de olika modellerna i kostnadsutjämnningen. De redovisade värdena är NPI-omräknade.

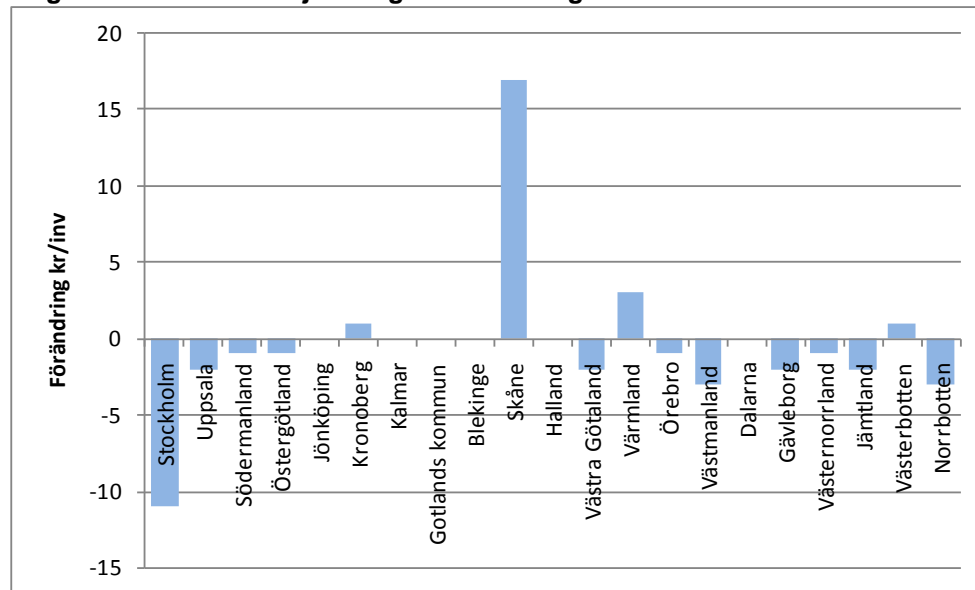
Diagram 9 Kostnadsutjämnningen – kommuner

Max: 200

Min: -49

Flertalet kommuner får ingen eller negativ påverkan om man tar hänsyn till arbetspendlingen i de olika delmodellerna i kostnadsutjämnningen. Av landets 290 kommuner skulle 191 inte påverkas alls eller få en bidragsminskning med som mest 25 kronor per invånare. Det är 22 kommuner som skulle få en bidragsminskning på 26 kronor eller mer. Av dessa ligger 15 kommuner i Stockholms län. Några få kommuner med omfattande gränspendling skulle få ett större tillskott. Mest påverkas Strömstad vars bidrag skulle öka med 200 kronor per invånare. Därpå följer Malmö och Vellinge som, enligt SCB:s beräkningar, skulle få en ökning med 198 respektive 165 kronor.

Diagram 10 Kostnadsutjämnings – landsting

Max: 17

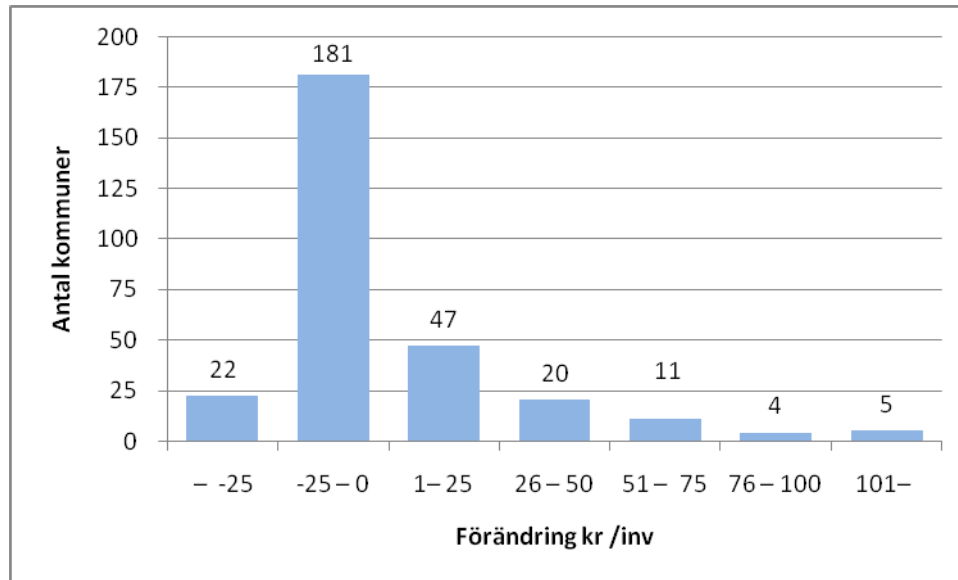
Min: - 11

Det är framför allt två landsting som skulle påverkas om man tog hänsyn till gränspendlings. Skåne skulle få den största ökningen och Stockholm skulle få den största minskningen.

4.5 Arbetspendlingens samlade påverkan på utjämningsystemet

I avsnittet redovisas hur den ekonomiska utjämnings påverkas både av att avräkningsbeloppet från Danmark fördelas proportionellt mot lönesumman intjänad i Danmark samt att arbetspendlarnas inkomster m.m. inkluderas i de olika modellerna i kostnadsutjämnings.

I diagrammet nedan redovisas det samlade utfallet för kommunerna om man tar hänsyn till gränspendlarna och deras inkomster i såväl inkomst- som kostnadsutjämnings.

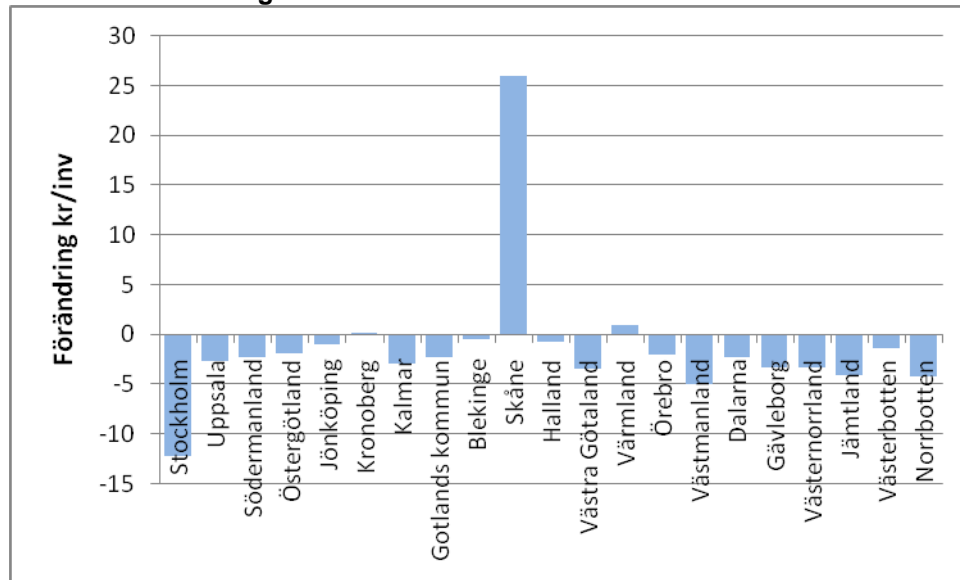
Diagram 11 Pendlingens påverkan på den ekonomiska utjämnningen för kommuner

Max: 213

Min: -53

När man tar hänsyn till pendlingen får flertalet kommuner (203 stycken) ett negativt utfall eller nollutfall i utjämnningssystemet. Det rör sig dock i flertalet fall om relativt små belopp. De kommuner som får ett positivt utfall är samtliga kommuner med en relativt omfattande arbetspendling över landsgräns. Det är alltså främst kommuner i Skåne, vissa kommuner i Västra Götaland, kommuner nära gränsen till Norge och ett par kommuner vid finska gränsen som påverkas positivt. Med de beräkningsmetoder som Statskontoret använt skulle Malmö få det högsta beloppet, 213 kronor per invånare. Strömstad och Vellinge är de kommuner som efter Malmö skulle få den största förändringen per invånare med 199 respektive 195 kronor i ökat bidrag.

I diagram 12 redovisas det samlade utfallet för landstingen om man tar hänsyn till gränspendlarna och deras inkomster.

Diagram 12 Pendlingens påverkan på den ekonomiska utjämnningen för landsting

Max: 26

Min: -12

När det gäller utfallet för landstingen skulle Skåne få den största positiva förändringen, med 26 kronor per invånare. Stockholm skulle få en minskning med 12 kronor per invånare om man tar hänsyn till gränspendlingen. För övriga landsting leder pendlingen endast till mindre förändringar.

Gränspendlingens samlade påverkan såväl på utjämningsystemet totalt som på enskilda delmodeller finns redovisad för samtliga kommuner och landsting i bilaga 2.

5 Avslutande kommentarer

Syftet med denna promemoria är att beskriva och analysera vilka effekter gränspendlingen har på det kommunala utjämningsystemet. Som tidigare beskrivits främst i kapitel 3 finns det ett antal begränsningar och brister i det datamaterial som dessa beskrivningar och analyser bygger på. Vår samlade bedömning är dock att de olika beskrivningarna som görs i promemorian – trots bristerna i underlagsmaterialet – ger en rimligt säker bild av storleken på och fördelningen av de här undersökta effekterna. Vi vill dock samtidigt understryka att man bör vara försiktig vid tolkningen av förändringar i utfallet för enskilda kommuner, exempelvis när det gäller de olika delmodellerna i kostnadsutjämnningen.

Analyserna i denna promemoria bygger på gränspendlingsstatistik som SCB tagit fram i samarbete med statistikmyndigheterna i Danmark, Finland och Norge. I nuläget redovisas delar av denna statistik i den av Nordiska Ministerrådet finansierade rapportserien Nordisk pendlingskarta och ytterligare uppgifter om befolkning och arbetsmarknad i gränsregioner finns att tillgå genom Nordisk gränsregional statistikdatabas (StatNord). StatNord är en regionalt profilerad databas med gränsöverskridande statistik som byggts upp gemensamt av statistikmyndigheterna i Danmark, Norge och Sverige. Enligt vad vi kunnat inhämta är det i nuläget inte säkerställt att den här aktuella gränsregionala statistiken kommer att tas fram i framtiden. Om en sådan statistik inte skulle finnas att tillgå kommer detta enligt vår bedömning allvarligt försvåra möjligheterna att korrigera i det kommunala utjämningsystemet för effekterna av gränspendlingen. Tilläggas kan att inte heller i nuläget lämnar Finland ut inkomststoppgifter på kommunnivå för personer som är bosatta i Sverige men som arbetar i Finland.

Det bör också noteras att de beräkningar av gränspendlingens effekter på utjämningsystemet som redovisats i denna studie bygger på inkomststoppgifter från de berörda länderna som inte ännu är tillgängliga vid den tidpunkt då den kommunala utjämnningen för ett visst år fastställs.

När man bedömer behovet av och möjligheterna att i utjämningsystemet ta hänsyn till effekterna av gränspendlingen är det viktigt att vara medveten om att vi här har att göra med två olika former av påverkan på utjämningsystemet.

Den ena påverkan har att göra med om gränspendlarens inkomster beskattas i arbetslandet eller i boendelandet. Vi kan konstatera att enligt nu gällande skatteavtal beskattas huvuddelen av gränspendlarnas inkomster i arbetslandet (framför allt då i Danmark eller Norge). Detta resulterar i att Sverige går miste om tänkbara skatteinkomster. Men att skatteinkomsterna uteblir drabbar endast i begränsad utsträckning pendlarens hemkommun och hemlandsting. Orsaken är att när dessa inkomster beskattas i ett annat land

kommer skatteunderlaget och därmed medelskatekraften i hemkommunen/hemlandstinget att minska i motsvarande mån.

Konsekvensen blir att kommunen eller landstinget då antingen får ett bidrag från inkomstutjämningen som i stort sett svarar mot de uteblivna skatteinkomsterna, alternativt slipper att betala huvuddelen av dessa (tänkta) inkomster i avgift till systemet för inkomstutjämning. Av detta skäl kan man säga att det snarare är de svenska kommun- och landstingskollektiven som drabbas av att gränspendlaren beskattas i arbetslandet. Det kan tilläggas att inte heller detta är något som är absolut givet. Om de svenska kommunerna och landstingen haft rätten att beskatta gränspendlarnas inkomster och därmed fått ökade skatteintäkter kan det inte uteslutas att den svenska staten som en konsekvens av detta skulle minskat sina bidrag till kommunerna och landstingen med hela eller delar av detta belopp.

Av den tidigare redovisningen i promemorian har framgått att Sverige erhåller en kompensation från Danmark för att huvuddelen av gränspendlarna över Öresund är bosatta i Sverige men betalar skatten på sina inkomster i Danmark.

Frågorna om var gränspendlarna ska beskattas eller vilken kompensation som Danmark bör betala till Sverige i dessa sammanhang är inte något som regleras i eller bestäms av systemet för kommunal utjämning. Det är frågor som avgörs i förhandlingar och genom avtal mellan berörda länder. Det som dock har en direkt koppling till utjämningsystemet är hur den här aktuella ersättningen från Danmark kan fördelas och vilka konsekvenser för utjämningsystemet en sådan fördelning får. Det är dessa två sistnämnda frågor med anknytning till inkomstutjämningen som vi beskrivit och analyserat i denna promemoria.

Den andra påverkan som gränspendlingen har på utjämningsystemet gäller kostnadsutjämningen. Även i detta fall finns givetvis en koppling till vilket land som har rätten att beskatta gränspendlarna. Detta eftersom om beskattningsrätten tillfallit Sverige skulle den svenska inkomst- och sysselsättningsstatistiken även innefattat uppgifter om gränspendlarnas verkliga förhållanden.

Syftet med kostnadsutjämningen är att utjämna för strukturella behovs- och kostnadsskillnader, dvs. sådana förhållanden som kommunen eller landstinget inte själva kan påverka. Några av delmodellerna i kostnadsutjämningen innehåller variabler som tar hänsyn till t.ex. skattekraften i kommunen, andelen personer som pendlar över kommungränsen, förvärvsfrekvensen eller andelen personer med låg inkomst.

Det som händer i kommuner eller landsting med betydande gränspendling är att skattekraften och andelen utpendlare kommer att underskattas medan andelen invånare utan sysselsättning eller med låg inkomst överskattas. Det

leder i sin tur till att exempelvis gränspendlarkommunernas behov av förskoleverksamhet och skolbarnomsorg eller kollektivtrafik kommer att underskattas och att deras behov av insatser inom individ- och familjeomsorgen överskattas. Det är dessa effekter för kostnadsutjämningen som vi beskrivit i kapitel 4. Det kan för övrigt förtjäna att påpekas att det endast är vissa av delmodellerna i kostnadsutjämningen som påverkas av gränspendlingen: för kommunerna fyra av de tio delmodellerna och för landstingen två av de fyra delmodellerna. Om en delmodell påverkas eller inte beror helt på vilka variabler (och därmed data) delmodellen bygger på.

Bilaga 1

Metodbeskrivning¹¹

I Sverige, Norge, Danmark och Finland finns en registerbaserad sysselsättningsstatistik som är likartat uppbyggd och kan användas för att beskriva integrationen på den nordiska arbetsmarknaden. Metoden utgår från personer som finns registrerade med inkomst i arbetslandet men som saknas i centrala personregister. Dessa personer har anställning i arbetslandet och är inte folkbokförda i landet i fråga. Genom att utbyta uppgifter om dessa personer mellan två länder är det möjligt att identifiera personernas bostadsland. Resultatet blir en grupp människor som bor i ett land och har löneinkomst i ett annat. Från denna grupp kan man därefter utifrån särskilda kriterier avskilja personer som betraktas som arbetspendlare över riksgräns.

Det finns flera syften med att belysa antalet personer som arbetar i ett land och bor i ett annat:

- Mått på integrationen mellan länderna
- Rörligheten på nordisk arbetsmarknad
- Flödet av arbetsinkomster mellan länderna
- Förbättra den nationella sysselsättningsstatistiken. De personer som arbetar i ett land och bor i ett annat kommer inte med i arbetslandets statistik och redovisas som ej förvärvsarbetande i bostadslandets statistik.
- Fördjupa jämförelserna mellan de nordiska ländernas arbetsmarknader.

Personnummer och matchning

De nordiska länderna har väl utbyggda administrativa system för bl.a. folkbokföring och taxering. I dessa system identifieras personer med unika personnummer. Numren är olika konstruerade i de olika länderna, varför det inte utan vidare går att matcha på personnummer mellan ländernas register. Däremot finns uppgifter om födelsedatum, kön och namn registrerade i registren. Genom att kombinera dessa uppgifter är det möjligt att göra jämförelser mellan de uppgifter som finns om de aktuella personerna i båda ländernas register. Då namnregistrering kan ske på olika sätt i respektive land, t.ex. genom annorlunda stavning eller olika antal förnamn, är systemet inte helt vattentätt. Även efter manuella genomgångar där namnuppsättningar jämförs kan det hända att ett fåtal personer inte betraktas som matchande och därför inte kommer med i statistiken fast de borde ha räknats med. Genom EU:s fria rörlighet på arbetsmarknaden har många arbetstagare möjlighet att på korttidsbasis arbeta i annat EU-land utan att vara anställd av

¹¹ Metodbeskrivningen är hämtad från Nordisk pendlingskarta 2009 - baserat på statistiken från 2006, bilaga 1.

arbetsgivare eller betala inkomstskatt i arbetslandet. Dessa personer behöver då inte registreras i några administrativa register och kommer därför inte att räknas med i statistiken.

Sekretess

Sekretessbelagt material kan under vissa omständigheter utbytas mellan statistikmyndigheter efter särskilda prövningar. Utlämnandeprövning ur sekretessynpunkt har skett vid respektive statistikmyndighet eller av därför särskilt utsedd funktion i landet. Vid denna prövning har värdet av att få en statistisk bild av arbetsflöden mellan de nordiska länderna och att åstadkomma en förbättrad statistik i respektive land vägts mot det faktum att materialet överlämnas till en annan nordisk statistikmyndighet. I samtliga fall har tillstånd getts för utlämning av material utom ett fall. Den finska lagstiftningen tillåter inte utlämnande av uppgifter om enskilda personer till annat land, vilket har resulterat i att en särskild lösning har fått tillämpas i kontakterna med Finland. Resultaten publiceras enbart i form av tabeller där enskilda personer inte kan identifieras, vilket begränsar möjligheterna att använda statistiken i analyser m.m.

Sambearbetning av registerinformation

Steg 1. Identifiering av eventuella arbetspendlare

Först identifieras den grupp av personer som haft ett anställningsförhållande med inkomst i arbetslandet (land A), men som inte är folkbokförda i land A den 31 december aktuellt kalenderår. Denna grupp har ofta ett personnummer som avviker från det vanliga personnumret. Födelsedatum går dock att utläsa utifrån detta speciella personnummer. För att senare kunna fullfölja datautbytet kopplas dessutom ett informationslöst löpnummer till varje person. Därefter sänds ett dataset med den aktuella populationen innehållande födelsedatum och namn till mottagande land B (bostadslandet).

Steg 2. Utlämnande av bakgrunds- och arbetsmarknadsdata data från den eventuella bostadslandet (land B)

I bostadslandet (land B) matchas födelsedatum och namn mot befolkningsregistret för att se vilka som är folkbokförda där. För de personer som identifierats i bostadslandet framställs ett dataset med demografiska uppgifter och uppgifter om person även har ett arbete i bostadslandet. Detta material lämnas till arbetslandet och omfattar de personer som återfunnits som folkbokförda i land B och som haft arbete i land A. Därmed vet man hur många personer som bor i land B och som haft ett anställningsförhållande i land A.

Steg 3. Komplettering med data från arbetslandet (land A)

När materialet återkommer till arbetslandet kompletteras det med data om personernas arbete i arbetslandet. Därmed är möjligt att avgöra i vilket land som personernas huvudsakliga arbete bedrivits. Utifrån dessa uppgifter fast-

ställs vilka personer som skall klassificeras som arbetspendlare över riksgräns.

Steg 4. Ett komplett material sänds åter till bostadslandet (land B)

I och med att bostadslandet också får det färdiga materialet så har båda länderna gemensam information om den aktuella populationen. Statistikmyndigheterna i respektive land kan därefter självständigt avgöra hur den nya och unika informationen ska användas för nationell beskrivning av det egna landets sysselsättningssituation.

Löntagare med inkomst i annat land

Begreppet löntagare med inkomst i ett annat land omfattar dels de personer som klassats som arbetspendlare över riksgränsen, dels övriga löntagare med inkomst i det andra landet. Detta begrepp ger en helhetsbild av flödet av arbetsinkomster över en riksgräns.

Arbetspendlare över riksgräns, klassificering

För att räknas som arbetspendlare över riksgräns ska den aktuella personen inneha ett jobb som täcker november månad (december månad i Finland) i arbetslandet under det aktuella året. Dessutom krävs att personen uppnår en inkomstnivå motsvarande 4 timmars arbete för denna månad. Slutligen skall inkomsten överstiga inkomsten i hemlandet för samma kalenderår.

När steg 3 är genomfört finns underlag för att bestämma vilka inkomstagare som ska klassificeras som arbetspendlare över riksgräns. Detta avgränsningsarbete görs i arbetslandet där man också framställer de tabeller som skall användas vid statistikredovisningen.

Bilaga 2

Effekterna av arbetspendlingen på den kommunal-ekonomiska utjämningen för kommuner och lands-ting, utjämningsåret 2009

Effekterna av arbetspendlingen på den kommunalekonomiska utjämningen för kommuner, utjämningsåret 2009, förändringar i kr/invånare

Kod	Kommun	Alternativ fördelning av medel från Danmark				Kostnadsutjämningen, justerad för arbetspendling					Total-effekt
		Justerad ink utj	Minskad reglerings-post	Nytt bidrag (185 mkr)	Samlad effekt	Barnomsorg	IFO	Löner	Kollektivtrafik	Samlad effekt	
0114	Upplands Väsby	20	-23	1	-2	-33	11	11	-8	-19	-21
0115	Vallentuna	20	-23	1	-1	-42	9	0	-8	-41	-42
0117	Österåker	20	-23	2	-1	-39	9	0	-8	-38	-39
0120	Värmdö	19	-23	3	-1	-45	11	0	-8	-42	-43
0123	Järfälla	20	-23	2	-1	-36	9	0	-8	-35	-36
0125	Ekerö	18	-23	0	-4	-49	8	0	-8	-49	-53
0126	Huddinge	20	-23	1	-2	-35	15	0	-8	-28	-30
0127	Botkyrka	21	-23	0	-1	-31	18	-12	-8	-33	-34
0128	Salem	21	-23	0	-2	-39	7	-1	-8	-41	-43
0136	Haninge	20	-23	1	-2	-33	13	0	-8	-28	-30
0138	Tyresö	21	-23	0	-2	-41	9	0	-8	-40	-42
0139	Upplands-Bro	20	-23	1	-1	-27	8	-22	-8	-49	-50
0140	Nykvarn	21	-23	0	-2	-46	5	0	-8	-49	-51
0160	Täby	16	-23	4	-3	1	8	0	-8	1	-2
0162	Danderyd	16	-23	4	-3	1	9	-14	-8	-12	-15
0163	Sollentuna	16	-23	3	-4	-42	9	-1	-8	-42	-46
0180	Stockholm	16	-23	4	-3	-25	16	-1	-8	-18	-21
0181	Södertälje	20	-23	1	-2	-31	16	-1	-8	-24	-26
0182	Nacka	18	-23	1	-4	0	12	0	-8	4	0
0183	Sundbyberg	20	-23	2	-1	-27	13	0	-8	-22	-23
0184	Solna	17	-23	3	-2	-24	13	0	-8	-19	-21
0186	Lidingö	14	-23	6	-3	0	11	-1	-8	2	-1
0187	Vaxholm	17	-23	2	-3	-44	6	0	-8	-46	-49
0188	Norrtälje	20	-23	1	-2	-20	11	0	-8	-17	-19
0191	Sigtuna	15	-23	6	-2	-22	11	0	-8	-19	-21

Kod	Kommun	Alternativ fördelning av medel från Danmark				Kostnadsutjämnings, justerad för arbetspendling					Total-effekt
		Justerad ink utj	Minskad reglerings-post	Nytt bidrag (185 mkr)	Samlad effekt	Barnomsorg	IFO	Löner	Kollektivtrafik	Samlad effekt	
0192	Nynäshamn	20	-23	1	-2	-30	9	0	-8	-29	-31
0305	Håbo	18	-23	4	-0	-32	4	-1	-1	-30	-30
0319	Älvkarleby	22	-23	0	-1	-17	3	0	-2	-16	-17
0330	Knivsta	18	-23	4	-1	-45	26	0	-1	-20	-21
0331	Heby	21	-23	1	-0	-20	-15	0	-3	-38	-38
0360	Tierp	22	-23	0	-1	-17	5	0	-5	-17	-18
0380	Uppsala	20	-23	2	-1	-19	13	0	-6	-12	-13
0381	Enköping	20	-23	2	-1	-18	5	0	-1	-14	-15
0382	Östhammar	22	-23	0	-0	-22	6	0	-3	-19	-19
0428	Vingåker	22	-23	0	-1	-18	8	0	-2	-12	-13
0461	Gnesta	22	-23	0	-0	-28	9	-12	-6	-37	-37
0480	Nyköping	21	-23	1	-1	-22	6	0	-4	-20	-21
0481	Oxelösund	22	-23	0	-1	-18	3	0	-1	-16	-17
0482	Flen	22	-23	0	-1	-21	12	0	-3	-12	-13
0483	Katrineholm	22	-23	0	-0	-14	7	0	-2	-9	-9
0484	Eskilstuna	22	-23	0	-0	-18	11	0	-3	-10	-10
0486	Strängnäs	21	-23	1	-1	-26	8	0	-2	-20	-21
0488	Trosa	21	-23	0	-1	-34	6	0	-3	-31	-32
0509	Ödeshög	19	-23	3	-1	-17	7	0	-2	-12	-13
0512	Ydre	21	-23	0	-1	-20	8	0	-3	-15	-16
0513	Kinda	21	-23	1	-1	-21	8	0	-3	-16	-17
0560	Boxholm	21	-23	0	-2	-19	5	0	-4	-18	-20
0561	Åtvidaberg	20	-23	2	-1	-18	5	0	-3	-16	-17
0562	Finspång	21	-23	0	-1	-19	5	0	-3	-17	-18
0563	Valdemarsvik	21	-23	0	-2	-15	8	0	-2	-9	-11
0580	Linköping	19	-23	2	-2	-21	11	0	-4	-14	-16
0581	Norrköping	20	-23	1	-2	-17	9	0	-3	-11	-13

Kod	Kommun	Alternativ fördelning av medel från Danmark				Kostnadsutjämnningen, justerad för arbetspendling					
		Justerad ink utj	Minskad regleringspost	Nytt bidrag (185 mkr)	Samlad effekt	Barnomsorg	IFO	Löner	Kollektivtrafik	Samlad effekt	Total-effekt
0582	Söderköping	21	-23	0	-2	-24	9	0	-3	-18	-20
0583	Motala	21	-23	0	-1	-20	7	0	-3	-16	-17
0584	Vadstena	21	-23	1	-1	-20	8	0	-2	-14	-15
0586	Mjölby	20	-23	2	-1	-20	5	0	-3	-18	-19
0604	Aneby	22	-23	0	-1	-6	7	0	-1	0	-1
0617	Gnosjö	19	-23	2	-2	-33	6	0	-2	-29	-31
0642	Mullsjö	21	-23	1	-1	-24	3	0	-2	-23	-24
0643	Habo	21	-23	0	-1	-32	1	0	-2	-33	-34
0662	Gislaved	20	-23	1	-2	-26	5	0	-2	-23	-25
0665	Vaggeryd	21	-23	1	-1	-28	5	0	-2	-25	-26
0680	Jönköping	21	-23	1	-0	-22	7	0	-3	-18	-18
0682	Nässjö	20	-23	1	-2	-28	8	0	-2	-22	-24
0683	Värnamo	21	-23	1	-1	-28	6	0	-2	-24	-25
0684	Sävsjö	22	-23	0	-1	-26	11	0	-1	-16	-17
0685	Vetlanda	20	-23	1	-2	-24	6	0	-1	-19	-21
0686	Eksjö	18	-23	4	-1	-18	5	0	-2	-15	-16
0687	Tranås	20	-23	1	-1	-21	7	0	-2	-16	-17
0760	Uppvidinge	19	-23	4	0	-19	6	0	-1	-14	-14
0761	Lessebo	19	-23	3	-0	-16	7	0	-1	-10	-10
0763	Tingsryd	14	-23	8	-0	-13	8	0	-1	-6	-6
0764	Alvesta	19	-23	3	-0	-20	6	0	-1	-15	-15
0765	Älmhult	15	-23	8	0	-21	2	0	-1	-20	-20
0767	Markaryd	-15	-23	38	0	8	-8	0	0	0	0
0780	Växjö	21	-23	1	-0	-25	8	0	-1	-18	-18
0781	Ljungby	19	-23	3	-0	-23	6	0	-1	-18	-18
0821	Högsby	21	-23	3	1	0	0	0	-1	-1	0
0834	Torsås	22	-23	1	1	-20	13	0	-1	-8	-7

Kod	Kommun	Alternativ fördelning av medel från Danmark				Kostnadsutjämnings, justerad för arbetspendling					Total-effekt
		Justerad ink utj	Minskad reglerings-post	Nytt bidrag (185 mkr)	Samlad effekt	Barnomsorg	IFO	Löner	Kollektivtrafik	Samlad effekt	
0840	Mörbylånga	23	-23	1	1	-21	7	0	-1	-15	-14
0860	Hultsfred	22	-23	1	0	-13	6	0	-1	-8	-8
0861	Mönsterås	23	-23	0	0	-15	2	0	-1	-14	-14
0862	Emmaboda	21	-23	2	0	-18	5	0	-1	-14	-14
0880	Kalmar	21	-23	2	0	-13	7	0	-1	-7	-7
0881	Nybro	21	-23	2	0	-19	9	0	0	-10	-10
0882	Oskarshamn	22	-23	0	-0	-24	4	0	-1	-21	-21
0883	Västervik	22	-23	1	1	-7	2	0	-1	-6	-5
0884	Vimmerby	23	-23	1	1	-20	7	0	-1	-14	-13
0885	Borgholm	23	-23	0	1	-12	14	0	0	2	3
0980	Gotland	21	-23	0	-1	-12	12	0	-3	-3	-4
1060	Olofström	19	-23	3	-0	-20	4	0	-1	-17	-17
1080	Karlskrona	19	-23	2	-1	-17	6	0	-1	-12	-13
1081	Ronneby	18	-23	4	-1	-19	7	0	0	-12	-13
1082	Karlshamn	16	-23	6	-1	-14	4	0	0	-10	-11
1083	Sölvesborg	15	-23	7	-1	-13	3	0	0	-10	-11
1214	Svalöv	-48	-23	73	2	42	-18	0	17	41	43
1230	Staffanstorps	-59	-23	86	4	39	-14	0	17	42	46
1231	Burlöv	-131	-23	161	7	112	-32	0	17	97	104
1233	Vellinge	-177	-23	230	30	192	-44	0	17	165	195
1256	Östra Göinge	10	-23	12	-1	-9	1	0	17	9	8
1257	Örkelljunga	-52	-23	77	2	39	-18	0	17	38	40
1260	Bjuv	-80	-23	106	3	69	-32	0	17	54	57
1261	Kävlinge	-42	-23	67	2	21	-11	-1	17	26	28
1262	Lomma	-54	-23	86	10	41	-11	0	17	47	57
1263	Svedala	-109	-23	138	6	86	-33	0	17	70	76
1264	Skurup	-118	-23	146	5	92	-34	0	17	75	80

Kod	Kommun	Alternativ fördelning av medel från Danmark				Kostnadsutjämnningen, justerad för arbetspendling					
		Justerad ink utj	Minskad regleringspost	Nytt bidrag (185 mkr)	Samlad effekt	Barnomsorg	IFO	Löner	Kollektivtrafik	Samlad effekt	Total-effekt
1265	Sjöbo	-49	-23	75	3	44	-22	0	17	39	42
1266	Hörby	-33	-23	58	3	25	-11	0	17	31	34
1267	Höör	-58	-23	84	3	53	-22	0	17	48	51
1270	Tomelilla	13	-23	10	0	-9	7	0	17	15	15
1272	Bromölla	16	-23	7	-0	-16	0	0	17	1	1
1273	Osby	16	-23	6	-1	-14	4	0	17	7	6
1275	Perstorp	-20	-23	44	2	20	-9	0	17	28	30
1276	Klippan	-63	-23	89	4	43	-24	0	17	36	40
1277	Åstorp	-61	-23	86	3	55	-21	0	17	51	54
1278	Båstad	6	-23	17	0	-4	11	0	17	24	24
1280	Malmö	-319	-23	357	15	251	-81	11	17	198	213
1281	Lund	-51	-23	76	3	37	-3	-1	17	50	53
1282	Landskrona	-76	-23	103	4	68	-25	0	17	60	64
1283	Helsingborg	-81	-23	108	4	58	-22	0	17	53	57
1284	Höganäs	-16	-23	40	1	9	0	0	17	26	27
1285	Eslöv	-27	-23	52	2	14	-5	0	17	26	28
1286	Ystad	-16	-23	39	1	8	-2	0	17	23	24
1287	Trelleborg	-91	-23	119	5	62	-25	0	17	54	59
1290	Kristianstad	11	-23	12	1	-13	6	0	17	10	11
1291	Simrishamn	4	-23	19	1	3	11	0	17	31	32
1292	Ängelholm	2	-23	21	0	0	-1	0	17	16	16
1293	Hässleholm	5	-23	18	1	-8	0	0	17	9	10
1315	Hylte	14	-23	8	-1	-19	5	0	0	-14	-15
1380	Halmstad	15	-23	7	-0	-8	3	0	0	-5	-5
1381	Laholm	6	-23	17	-0	-7	3	0	0	-4	-4
1382	Falkenberg	19	-23	3	-1	-8	2	0	1	-5	-6
1383	Varberg	20	-23	3	-0	-5	0	0	0	-5	-5

Kod	Kommun	Alternativ fördelning av medel från Danmark				Kostnadsutjämnings, justerad för arbetspendling					Total-effekt
		Justerad ink utj	Minskad reglerings-post	Nytt bidrag (185 mkr)	Samlad effekt	Barnomsorg	IFO	Löner	Kollektivtrafik	Samlad effekt	
1384	Kungsbacka	19	-23	2	-1	-27	2	0	0	-25	-26
1401	Härryda	19	-23	4	0	-24	2	0	0	-22	-22
1402	Partille	20	-23	3	0	-21	4	0	-1	-18	-18
1407	Öckerö	21	-23	1	-1	-24	2	0	0	-22	-23
1415	Stenungsund	22	-23	0	-0	0	-9	0	0	-9	-9
1419	Tjörn	22	-23	0	-0	1	-8	0	0	-7	-7
1421	Orust	21	-23	1	-1	4	-12	0	0	-8	-9
1427	Sotenäs	22	-23	0	-1	30	-35	0	0	-5	-6
1430	Munkedal	20	-23	1	-1	99	-75	0	0	24	23
1435	Tanum	22	-23	0	-0	99	-76	0	0	23	23
1438	Dals-Ed	19	-23	3	-0	134	-60	0	0	74	74
1439	Färgelanda	21	-23	0	-1	11	-8	0	0	3	2
1440	Ale	21	-23	1	-0	-27	3	0	0	-24	-24
1441	Lerum	21	-23	1	-0	-23	1	0	0	-22	-22
1442	Vårgårda	21	-23	1	-1	-18	3	0	0	-15	-16
1443	Bollebygd	22	-23	0	-1	-27	3	0	0	-24	-25
1444	Grästorp	19	-23	3	-1	-7	-4	0	0	-11	-12
1445	Essunga	22	-23	0	-1	1	-4	0	0	-3	-4
1446	Karlsborg	20	-23	2	-1	-2	-8	0	0	-10	-11
1447	Gullspång	18	-23	5	0	21	-16	0	0	5	5
1452	Tranemo	20	-23	2	-0	-20	0	0	0	-20	-20
1460	Bengtsfors	21	-23	1	-1	72	-64	0	0	8	7
1461	Mellerud	18	-23	4	-0	43	-28	0	-1	14	14
1462	Lilla Edet	22	-23	0	-0	-8	-2	0	0	-10	-10
1463	Mark	22	-23	1	0	-6	-5	0	0	-11	-11
1465	Svenljunga	21	-23	2	-0	-17	6	0	0	-11	-11
1466	Herrljunga	22	-23	0	-1	-16	8	0	0	-8	-9

Kod	Kommun	Alternativ fördelning av medel från Danmark				Kostnadsutjämnningen, justerad för arbetspendling					
		Justerad ink utj	Minskad regleringspost	Nytt bidrag (185 mkr)	Samlad effekt	Barnomsorg	IFO	Löner	Kollektivtrafik	Samlad effekt	Total-effekt
1470	Vara	22	-23	0	-0	-16	5	0	0	-11	-11
1471	Götene	22	-23	1	0	-18	5	0	0	-13	-13
1472	Tibro	22	-23	0	-1	-20	8	0	0	-12	-13
1473	Töreboda	22	-23	0	-0	0	5	0	0	5	5
1480	Göteborg	19	-23	4	-0	-9	9	0	0	0	0
1481	Mölndal	21	-23	1	-0	-20	4	-12	0	-28	-28
1482	Kungälv	20	-23	2	-1	-16	1	0	0	-15	-16
1484	Lysekil	22	-23	1	1	28	-22	0	-1	5	6
1485	Uddevalla	21	-23	2	0	26	-14	0	0	12	12
1486	Strömstad	20	-23	2	-1	394	-194	0	0	200	199
1487	Vänersborg	21	-23	1	-1	-6	0	0	0	-6	-7
1488	Trollhättan	20	-23	2	-1	-2	-4	0	-1	-7	-8
1489	Alingsås	21	-23	1	-0	-16	3	0	0	-13	-13
1490	Borås	21	-23	2	-0	-18	6	0	0	-12	-12
1491	Ulricehamn	20	-23	2	-0	-13	4	0	0	-9	-9
1492	Åmål	19	-23	3	-1	46	-40	0	0	6	5
1493	Mariestad	22	-23	0	-1	-5	-3	0	0	-8	-9
1494	Lidköping	21	-23	1	-1	-15	0	0	0	-15	-16
1495	Skara	21	-23	1	-0	-15	2	0	0	-13	-13
1496	Skövde	20	-23	2	-1	-14	3	0	0	-11	-12
1497	Hjo	21	-23	0	-1	-5	2	0	0	-3	-4
1498	Tidaholm	22	-23	1	0	-12	0	0	0	-12	-12
1499	Falköping	20	-23	2	-1	-15	3	0	-1	-13	-14
1715	Kil	22	-23	0	-1	57	-41	0	14	30	29
1730	Eda	22	-23	1	0	233	-160	0	15	88	88
1737	Torsby	21	-23	1	-1	136	-93	0	20	63	62
1760	Storfors	23	-23	0	0	37	-37	0	16	16	16

Kod	Kommun	Alternativ fördelning av medel från Danmark				Kostnadsutjämnings, justerad för arbetspendling					Total-effekt
		Justerad ink utj	Minskad reglerings-post	Nytt bidrag (185 mkr)	Samlad effekt	Barnomsorg	IFO	Löner	Kollektivtrafik	Samlad effekt	
1761	Hammarö	22	-23	1	-0	37	-25	0	8	20	20
1762	Munkfors	20	-23	3	0	70	-72	0	11	9	9
1763	Forshaga	20	-23	2	-0	31	-26	0	14	19	19
1764	Grums	22	-23	1	-0	42	-35	0	16	23	23
1765	Årjäng	23	-23	0	0	363	-252	0	15	126	126
1766	Sunne	23	-23	0	1	90	-58	0	16	48	49
1780	Karlstad	22	-23	1	0	38	-19	0	38	57	57
1781	Kristinehamn	21	-23	2	0	27	-19	0	26	34	34
1782	Filipstad	22	-23	0	-1	20	-23	0	14	11	10
1783	Hagfors	21	-23	2	0	43	-39	0	15	19	19
1784	Arvika	23	-23	0	0	47	-41	0	22	28	28
1785	Säffle	23	-23	0	0	51	-27	0	19	43	43
1814	Lekeberg	22	-23	0	-1	-13	3	0	-2	-12	-13
1860	Laxå	22	-23	0	-1	-5	0	0	-1	-6	-7
1861	Hallsberg	21	-23	0	-2	-21	7	0	-1	-15	-17
1862	Degerfors	20	-23	2	-1	2	-6	0	-1	-5	-6
1863	Hällefors	21	-23	0	-1	-2	-4	0	-1	-7	-8
1864	Ljusnarsberg	19	-23	2	-2	11	-20	0	0	-9	-11
1880	Örebro	20	-23	1	-1	-16	7	0	-1	-10	-11
1881	Kumla	20	-23	1	-1	-15	2	0	-1	-14	-15
1882	Askersund	21	-23	1	-1	-9	3	0	-1	-7	-8
1883	Karlskoga	21	-23	1	-1	-5	-7	0	-1	-13	-14
1884	Nora	20	-23	2	-1	-8	-1	0	-1	-10	-11
1885	Lindesberg	20	-23	1	-2	-7	-1	0	-1	-9	-11
1904	Skinnskatteberg	23	-23	0	0	-19	9	0	-4	-14	-14
1907	Surahammar	23	-23	0	0	-22	3	0	-2	-21	-21
1960	Kungsör	21	-23	1	-1	-21	2	0	-2	-21	-22

Kod	Kommun	Alternativ fördelning av medel från Danmark				Kostnadsutjämnningen, justerad för arbetspendling					Total-effekt
		Justerad ink utj	Minskad reglerings-post	Nytt bidrag (185 mkr)	Samlad effekt	Barnom-sorg	IFO	Löner	Kollektiv-trafik	Samlad effekt	
1961	Hallstahammar	22	-23	1	-0	-19	3	0	-2	-18	-18
1962	Norberg	23	-23	0	0	-17	2	0	-3	-18	-18
1980	Västerås	21	-23	1	-0	-21	9	0	-3	-15	-15
1981	Sala	21	-23	2	-0	-13	6	0	-4	-11	-11
1982	Fagersta	22	-23	0	-0	-18	4	0	-4	-18	-18
1983	Köping	22	-23	1	0	-15	5	0	-3	-13	-13
1984	Arboga	21	-23	1	-1	-13	2	0	-3	-14	-15
2021	Vansbro	22	-23	0	-1	49	-50	0	1	0	-1
2023	Malung-Sälen	23	-23	0	0	55	-42	0	0	13	13
2026	Gagnef	21	-23	1	-0	-6	-5	0	1	-10	-10
2029	Leksand	22	-23	1	0	-6	-5	0	0	-11	-11
2031	Rättvik	21	-23	1	-0	2	-6	0	1	-3	-3
2034	Orsa	22	-23	0	-1	2	-18	0	0	-16	-17
2039	Älvdalen	22	-23	0	-0	66	-46	0	1	21	21
2061	Smedjebacken	22	-23	0	-1	-14	3	0	1	-10	-11
2062	Mora	22	-23	1	-0	9	-14	0	1	-4	-4
2080	Falun	22	-23	0	-0	-11	1	0	1	-9	-9
2081	Borlänge	22	-23	0	-0	-18	6	0	0	-12	-12
2082	Säter	22	-23	0	-0	-11	2	0	1	-8	-8
2083	Hedemora	20	-23	2	-1	-13	4	0	1	-8	-9
2084	Avesta	22	-23	1	-0	-17	5	0	0	-12	-12
2085	Ludvika	22	-23	1	-0	-7	-1	0	1	-7	-7
2101	Ockelbo	21	-23	0	-1	-18	3	0	0	-15	-16
2104	Hofors	21	-23	0	-2	-19	2	0	-2	-19	-21
2121	Ovanåker	21	-23	0	-1	-13	0	0	-1	-14	-15
2132	Nordanstig	22	-23	0	-1	-12	3	0	-2	-11	-12
2161	Ljusdal	21	-23	1	-1	1	-6	0	-1	-6	-7

Kod	Kommun	Alternativ fördelning av medel från Danmark				Kostnadsutjämnningen, justerad för arbetspendling					Total-effekt
		Justerad ink utj	Minskad reglerings-post	Nytt bidrag (185 mkr)	Samlad effekt	Barnom-sorg	IFO	Löner	Kollektiv-trafik	Samlad effekt	
2180	Gävle	21	-23	0	-1	-18	5	0	-3	-16	-17
2181	Sandviken	22	-23	0	-1	-22	8	0	-1	-15	-16
2182	Söderhamn	22	-23	0	-0	2	-11	0	-2	-11	-11
2183	Bollnäs	21	-23	0	-1	-4	-1	0	-2	-7	-8
2184	Hudiksvall	21	-23	1	-1	-9	2	0	-2	-9	-10
2260	Ånge	23	-23	0	0	-13	2	0	0	-11	-11
2262	Timrå	23	-23	0	0	-17	-3	0	-1	-21	-21
2280	Härnösand	23	-23	0	0	-5	3	0	0	-2	-2
2281	Sundsvall	23	-23	0	1	-24	7	0	-1	-18	-17
2282	Kramfors	23	-23	0	1	-17	8	0	0	-9	-8
2283	Sollefteå	23	-23	1	1	-8	4	0	-1	-5	-4
2284	Örnsköldsvik	22	-23	1	-0	-19	5	0	-1	-15	-15
2303	Ragunda	23	-23	0	0	5	-7	0	5	3	3
2305	Bräcke	23	-23	0	0	-1	-2	0	3	0	0
2309	Krokom	22	-23	0	-0	11	-7	0	2	6	6
2313	Strömsund	22	-23	0	-0	-1	2	0	3	4	4
2321	Åre	20	-23	2	-0	40	-19	0	3	24	24
2326	Berg	23	-23	0	0	0	-1	0	3	2	2
2361	Härjedalen	17	-23	5	-1	35	-19	0	4	20	19
2380	Östersund	22	-23	0	-0	0	-2	0	3	1	1
2401	Nordmaling	23	-23	0	0	-17	3	0	-1	-15	-15
2403	Bjurholm	23	-23	0	0	0	13	0	-1	12	12
2404	Vindeln	22	-23	0	-0	-11	2	0	-2	-11	-11
2409	Robertsfors	23	-23	0	0	-20	7	0	-1	-14	-14
2417	Norsjö	22	-23	0	-1	-18	-1	0	-1	-20	-21
2418	Malå	23	-23	0	0	-25	6	0	-1	-20	-20
2421	Storuman	23	-23	0	0	-6	5	0	-1	-2	-2

Kod	Kommun	Alternativ fördelning av medel från Danmark				Kostnadsutjämnings, justerad för arbetspendling					
		Justerad ink utj	Minskad reglerings-post	Nytt bidrag (185 mkr)	Samlad effekt	Barnomsorg	IFO	Löner	Kollektivtrafik	Samlad effekt	Total-effekt
2422	Sorsele	22	-23	0	-1	-11	8	0	-1	-4	-5
2425	Dorotea	23	-23	0	0	-4	-13	0	-1	-18	-18
2460	Vännäs	22	-23	0	-0	-19	5	0	0	-14	-14
2462	Vilhelmina	22	-23	1	0	4	-21	0	-1	-18	-18
2463	Åsele	22	-23	1	0	0	-1	0	-2	-3	-3
2480	Umeå	22	-23	1	-0	-14	11	0	-1	-4	-4
2481	Lycksele	23	-23	0	0	-13	5	0	-1	-9	-9
2482	Skellefteå	23	-23	0	1	-20	3	0	0	-17	-16
2505	Arvidsjaur	23	-23	0	0	-20	3	0	-2	-19	-19
2506	Arjeplog	23	-23	0	0	8	-22	0	-3	-17	-17
2510	Jokkmokk	18	-23	4	-0	-5	6	0	-2	-1	-1
2513	Överkalix	19	-23	3	-0	-17	9	0	-2	-10	-10
2514	Kalix	22	-23	1	1	-11	6	0	-2	-7	-6
2518	Övertorneå	21	-23	1	-1	20	-6	0	-1	13	12
2521	Pajala	20	-23	2	-0	0	2	0	-2	0	0
2523	Gällivare	21	-23	1	-1	-16	5	0	-1	-12	-13
2560	Älvsbyn	23	-23	0	0	-5	-3	0	-2	-10	-10
2580	Luleå	23	-23	0	1	-20	6	0	-4	-18	-17
2581	Piteå	22	-23	0	-0	-20	4	0	-1	-17	-17
2582	Boden	22	-23	0	-0	-21	4	0	-4	-21	-21
2583	Haparanda	22	-23	0	-0	64	-18	0	-2	44	44
2584	Kiruna	22	-23	0	-0	-16	2	0	-3	-17	-17
Min		-319		0	-4	-49	-252	-22	-8	-49	-53
Max		23		357	30	394	26	11	38	200	213
min kn		Malmö		35 kn:er	Ekerö	Ekerö	Årjäng	Uppl-Bro	26 kn:er	3 kn:er	Ekerö
max kn		35 kn:er		Malmö	Vellinge	Strömstad	Knivsta	2 kn:er	Karlstad	Strömstad	Malmö

Effekterna av arbetspendlingen på den kommunalekonomiska utjämningen för landsting, utjämningsåret 2009, förändring i kr/invånare

Kod	Landsting	Alternativ fördelning av medel från Danmark				Kostnadsutjämningen, justerad för arbetspendling			Total-effekt
		Justerad ink utj	Minskad reglerings-post	Nytt bidrag	Samlad effekt	Kollektiv- trafik	HoS	Samlad effekt	
01	Stockholm	9	-11	1	-1	-13	2	-11	-12
03	Uppsala	9	-11	1	-1	-4	2	-2	-3
04	Södermanland	10	-11	0	-1	-3	2	-1	-2
05	Östergötland	10	-11	1	-1	-3	2	-1	-2
06	Jönköping	10	-11	1	-1	-2	2	0	-1
07	Kronoberg	8	-11	3	-1	-1	2	1	0
08	Kalmar	8	-11	1	-3	-1	1	0	-3
09	Gotlands kommun	9	-11	0	-2	-3	3	0	-2
10	Blekinge	9	-11	2	-0	-1	1	0	-0
12	Skåne	-53	-11	74	9	17	0	17	26
13	Halland	8	-11	3	-1	0	0	0	-1
14	Västra Götaland	9	-11	1	-1	-1	-1	-2	-3
17	Värmland	9	-11	0	-2	23	-20	3	1
18	Örebro	10	-11	1	-1	-1	0	-1	-2
19	Västmanland	9	-11	1	-2	-3	0	-3	-5
20	Dalarna	9	-11	0	-2	1	-1	0	-2
21	Gävleborg	10	-11	0	-1	-2	0	-2	-3
22	Västernorrland	8	-11	0	-2	-1	0	-1	-3
23	Jämtland	9	-11	0	-2	3	-5	-2	-4
24	Västerbotten	9	-11	0	-2	-1	2	1	-1
25	Norrbottn	10	-11	0	-1	-2	-1	-3	-4
Min		-53		0	-3	-13	-20	-11	-12
Max		10		74	9	23	3	17	26